UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

Bakalářská práce

2024 **Julie Langerová**

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

Srovnání amerických protiválečných protestních písní v reakci na válku ve Vietnamu a druhou válku v Iráku

Bakalářská práce

Autor/ka práce: Julie Langerová

Studijní program: Teritoriální studia

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Kryštof Kozák, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. dubna 2024 Julie Langerová

Bibliografický záznam

Langerová, Julie. „Srovnání amerických protiválečných protestních písní v reakci na válku ve Vietnamu a druhou válku v Iráku“. Bakalářská práce, Univerzita Karlova, 2024.

Rozsah práce: 90 327 znaků včetně mezer

Abstrakt

Bakalářská práce *Srovnání amerických protiválečných protestních písní v reakci na válku ve Vietnamu a druhou válku v Iráku* se soustředí na protest songy a protiválečný aktivismus ze zmíněných období a stručně se věnuje i samotným historickým obdobím. Pro účely této práce je válka ve Vietnamu ohraničena lety 1963-1973 a druhá válka v Iráku lety 2003-2011. Protestní písně obecně hrají důležitou roli v rámci americké kultury a mají dlouhou historii. Právě pomocí protest songů je možné si lépe přiblížit tehdejší dobu a jak daná doba byla vnímána obyčejnými občany. Cílem práce je srovnání protest songů ze sledovaných období a popsat, jak zahraniční politika USA ovlivňovala tvorbu vybraných umělců. Výsledky byly získány pomocí obsahové analýzy konkrétních písní a komparací. Skrze analýzu a komparaci byla zjištěna určitá kontinuita i vývoj protestních písní. Důležitými tématy písní pro obě období byly nedůvěra vůči vládě, prezidentovi, či bohaté elitě a využívání občanů na základě jejich společenského postavení nebo/a věku. Dalším signifikantním tématem bylo rozlišení mezi antagonistou a obětí v písních – v písních z období druhé války v Iráku je antagonista popsán mnohem více konkrétně. Faktory, které zásadně ovlivňovaly tyto tři zmíněná témata, byly povinná vojenská služba během Vietnamu a z pohledu umělců imperialistická povaha obou konfliktů.

Abstract

The Bachelor thesis *Comparison of American anti-war protest songs reacting to the Vietnam War and the second war in Iraq* is focused on protest songs and anti-war activism from the mentioned time periods and it also briefly informs on the historical periods. For the purposes of this thesis the war in Vietnam is understood within the years 1963 and 1973 and the second war in Iraq within the years 2003 and 2011. Protest songs in general play a significant role in the American culture and they have a long history. Thanks to protest songs it is easier to understand the given period and how the period was perceived by the common citizens. The aim of the thesis is the comparison of protest songs from the described periods and the description of how the U. S. foreign policy influenced the works of selected artists. The results were acquired through content analysis of specific songs and comparison. Through this analysis and comparison, a certain continuity and development of protest songs was discovered. Important topics in songs from both periods were the distrust in government, president or the wealthy elite and the exploitation of citizens based on their social status

or/and age. Another significant topic was the distinction between the antagonist and the victims in the songs – in the songs from the second war in Iraq period the antagonist is described more specifically. Factors that significantly influenced these three mentioned topics were the compulsory military service during the Vietnam War and the imperialistic nature of both conflicts as they were perceived by the artists.

Klíčová slova

Protest song, protiválečná píseň, protiválečný aktivismus, Vietnam, Irák

Keywords

Protest song, anti-war song, anti-war activism, Vietnam, Iraq

Title

Comparison of American anti-war protest songs reacting to the Vietnam War and the second war in Iraq

Poděkování

Chtěla bych poděkovat PhDr. Mgr. Kryštofu Kozákovi, Ph.D. za spolupráci, ochotu a vedení mé bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat PhDr. Oldřichu Tůmovi, Ph.D. za cenné konzultace a připomínky.

Obsah

Úvod 8

1. Fenomén protest songu 12

2. Válka ve Vietnamu 14

3. Doba šedesátých a sedmdesátých let 17

4. Protiválečný aktivismus a protestní hudba v době války ve Vietnamu 19

4.1 Analýza vybraných písní 21

4.1.1 Fortunate Son 21

4.1.2 Masters of War 22

4.1.3 Lyndon Johnson Told the Nation 24

4.1.4 Eve of Destruction 25

4.1.5 For What It's Worth 26

4.1.6 War 28

4.1.7 I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag 29

5. Druhá válka v Iráku 31

6. Protiválečný aktivismus a protestní hudba v době druhé války v Iráku 33

6.1 Analýza vybraných písní 37

6.1.1 Holiday 37

6.1.2 George W. Told the Nation 38

6.1.3 When the President Talks to God 40

6.1.4 Hero of War 41

6.1.5 Let's Impeach the President 42

6.1.6 Light Up Ya Lighter 43

6.1.7 Let Them Eat War 44

7. Komparace sledovaných období 46

Závěr 50

Summary 52

Použitá literatura 54

Seznam příloh 59

Úvod

Protiválečné protestní písně dlouhodobě hrají velkou roli v rámci americké kultury. Kriticky reflektují americkou zahraniční politiku z pohledu ‚obyčejného' občana, který je vůči vládě, prezidentovi, či bohaté vládnoucí elitě kritický. Skrze hudební scénu je tak možné si více přiblížit dobu, kdy písně vycházely a lépe porozumět napětí mezi protiválečným aktivismem a zahraniční politikou USA. Z hlediska teritoriálních studií mají protiválečné protestní písně význam nejen z důvodu zmíněného přiblížení kulturní, sociální i politické historie, ale jsou důležité i z jiných důvodů. Když se jedná především o válku ve Vietnamu a druhou válku v Iráku, jsou protest songy zajímavé z hlediska zvyšování povědomí společnosti o zahraniční politice USA (hlavně ve snaze zpochybnit autority a jejich rozhodování) mezi obyčejnými lidmi nebo i z hlediska inspirování politického mírového aktivismu. Protiválečné protestní písně jsou součástí širší kultury protest songů, které se můžou věnovat nejen opozici vůči válce, ale také společenským problémům, nerovnostem apod.

Americké protiválečné protestní písně prošly vývojem a zásadními proměnami. Protestní písně, konkrétně pak v reakci na válku ve Vietnamu a v Iráku, jsou často součástí širšího protiválečného aktivismu. Známé písně se mohou stát jakousi hymnou protiválečného hnutí, či slouží jako mobilizační nebo vyzývající melodie, která lidi z různých skupin semkne dohromady. Např. píseň *Fortunate Son* z roku 1969 od kapely Creedence Clearwater Revival se stala jednou z nejpopulárnějších protiválečných písní, odpovídající na privilegovanost a pokrytectví elit podporujících válku ve Vietnamu. Píseň rezonuje americkou společností dodnes.

Na základě analýzy vybraných protestních písní se domnívám, že se odehrál určitý vývoj v tématech a poselství v protiválečných písních, ale určitá kontinuita byla zachována. Co se týče protestních písní v reakci na válku ve Vietnamu, tak do práce vstupuji s tezí, že písně obsahují kritiku elity a opozici vůči využívání mladých mužů, a že jsou celkově na vlně solidarity a míru. Na druhou stranu, co se týče protestních písní v reakci na druhou válku v Iráku, tak má teze obsahuje prvky konkrétněji zaměřené kritiky a zaměření se i na jiná témata než vyloženě jen na protiválečnou agendu. Avšak písně z obou časových období obsahují i podobnosti, zejména se jedná hlavně o anti-imperialismus a kritiku militarismu USA. Cílem mé práce je tak srovnat protestní písně z obou období, popsat, jak jejich tvorbu ovlivňovala zahraničně-politická agenda Spojených států amerických, a jak se vázaly na protiválečný aktivismus.

Práce je vzhledem k její povaze zaměřena především na kulturně-společenskou tématiku, ale i na zahraničně-politickou, která v podobě kroků administrativy USA na zahraničním poli ovlivňovala tvorbu protiválečných protest songů. Protest songy mají vliv i na vnitropolitickou situaci, což v práci bude též zmíněno. Práce je časově rozdělena do dvou období. První období, které je zaměřeno na válku ve Vietnamu, je pro účely práce vymezeno lety 1963-1973. Druhé období, věnující se druhé válce v Iráku je vymezeno lety 2003-2011.

Válku ve Vietnamu jsem se rozhodla ohraničit zmíněnými lety proto, že první datum značí nástup prezidenta L. B. Johnsona do prezidentského úřadu a následnou eskalaci války, a druhé datum stáhnutí amerických vojáků ze země a podepsání mírových dohod. Válka v Iráku je zmíněnými roky vymezena na základě invaze roku 2003 a stažením vojáků roku 2011. Teritoriální vymezení práce je s ohledem na její předmět výzkumu zaměřeno na hlavního aktéra Spojené státy americké, dále se jedná o regiony Vietnamu a Iráku.

V úvodní kapitole se budu věnovat protestním písním obecně a jejich roli v protiválečném aktivismu. Druhá kapitola se bude věnovat válce ve Vietnamu jako historické události, třetí kapitola popíše dobu šedesátých a sedmdesátých let, a čtvrtá kapitola bude věnována protestním písním. Čtvrtá kapitola dále obsahuje dvě podkapitoly: protiválečný aktivismus té doby a analýza vybraných písní. Kapitoly ohledně druhé války v Iráku a tehdejší protestní hudby jsou strukturovány podobně jako ty „vietnamské“. Pátá kapitola práce se zabývá druhou válkou v Iráku jako historické události, šestá kapitola popíše protestní hudbu té doby (skládající se z podkapitol o protiválečnému aktivismu a analýzy vybraných písní). Poslední kapitola práce je pak podrobná analytická komparace písní z obou období. Plné texty písní jsou k nalezení v Seznamu příloh na konci práce.

Z metodologického hlediska je práce založena na komparativním přístupu s prvky obsahové analýzy u protestních písní. K analýze jsem vybrala několik kategorií, pomocí kterých budu jednotlivé písně analyzovat a následně i srovnávat, a které odkazují na témata popisovaná ve vybraných písních. Jedná se o téma *záporné postavy vs. oběti*, které je zejména důležité v rámci války – umělec či umělkyně tak vyjadřují v protest songu koho považují za protagonistu a koho za antagonistu v dané situaci. Tato kategorie byla vybrána, protože velmi dobře mapuje mocenskou situaci a nespravedlnosti dané doby z pohledu umělce a nabízí umělcovo pochopení toho, kdo je vinen za např. rozpoutání války nebo zbytečné umírání amerických vojáků.

Další srovnávací kategorií je tzv. *bezbřehý či slepý patriotismus*, který v návaznosti na Spojené státy taky hraje důležitou roli, když jde především o válečný konflikt. Bezbřehý

patriotismus vyjadřuje neochvějnou podporu a důvěru k zemi/vládě/atd. bez jakéhokoliv náznaku kritického přemýšlení či zpochybňování a může být tak využit těmi u moci k podpoře např. války. Byl vybrán pro srovnávání proto, že představuje druhou stranu mince ke kategorii *nedůvěry* a mapuje nacionalistickou náladu v zemi napojenou na neochvějnou důvěru k vládnoucím elitám.

Třetí kategorií je oproti bezbřehému patriotismu zase *nedůvěra k bohaté elitě, vládě, prezidentovi, či obecně těm u moci*. Toto téma bylo vybráno, protože je důležité v protestních písních, jelikož zdůrazňuje nespokojenost amerického lidu nebo konkrétních osob, kteří se tak nadále dožadují převzetí zodpovědnosti a transparentnosti v rozhodování. Skrze analýzu konkrétních písní pomocí této kategorie lze zjistit i důvody, proč nedůvěra převládá (např. kvůli pokrytectví nebo lžím).

Čtvrtá kategorie je *imperialismus*, téma opět důležité u Spojených států a jejich válečného zapojení v zahraničí. Byl vybrán kvůli tomu, že se práce týká protiválečných písních, které reagují na intervenční války. A poslední kategorií, na kterou se zaměřím, je *využívání občanů na základě jejich společenského statusu a* také *na základě jejich věku* – předpokládám, že to bude zejména důrazné v protestních písních z doby války ve Vietnamu, kdy platila povinná vojenská služba. Kategorie byla vybrána také proto, že protest songy obecně reagují na nerovnosti a nespravedlnosti ve společnosti a analýza pomocí této kategorie poukáže na rozdíly v nasazení vojáků do války ve Vietnamu a v Iráku.

Pro analýzu písní bylo vybráno sedm písní z každého období. Z období války ve Vietnamu se jedná o tyto písně: *Fortunate Son*, *Masters of War*, *Lyndon Johnson Told the Nation*, *Eve of Destruction, For What It's Worth, War,* a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag*. Tyto konkrétní skladby byly vybrány, protože v době svého vydání měly obrovský úspěch a velmi se prodávaly. Z některých se staly velice známé hymny protestního hnutí a rezonují společností dodnes, jako jsou *Fortunate Son, Masters of War* a *For What It's Worth*. Ostatní písně jsou v dnešní době méně známé, ale jak už bylo zmíněno, v době vydání byly všechny písně velmi populární. Všechny obsahují protiválečný náboj a jsou relevantními příklady protestních písní z jejich doby.

Z období druhé války v Iráku byly vybrány písně následující: *Holiday, George W. Told the Nation, When the President Talks to God, Hero of War, Let's Impeach the President, Light Up Ya Lighter,* a *Let Them Eat War*. Každá z písní je protiválečným protest songem, které odpovídají na zmíněné srovnávací kategorie a jsou důležitými záznamy tehdejší situace. Ve srovnání s písněmi z období války ve Vietnamu se může zdát, že jsou

tyto méně známé – avšak co se týče protiválečných protest songů z období války v Iráku, tak zmíněné vybrané písně jsou reprezentativními příklady a ve své době vydání se všechny těšily popularity (je pravdou, že píseň *Holiday* od Green Day je ve srovnání s ostatními písněmi slavnější, ale kapela často protiválečně vystupovala během druhé války v Iráku, a proto jsem se rozhodla zahrnout její jednu píseň). Doplňujícím důvodem za výběrem byla i diverzita přístupů jednotlivých písní k tématu války – od zaměření se na zkušenosti vojáků a následky války na vojáka, přes propojení problému války se společenskými problémy, až po vyjádření jasného protiválečného postoje.

Během zpracovávání tématu jsem pracovala s jak s primárními zdroji, tak i se sekundárními. Primární zdroje jsou samozřejmě samotné protestní písně. Ze sekundárních zdrojů bych chtěla zdůraznit hlavně knihu *33 Revolutions per Minute* od D. Lynskeyho, která mapuje konkrétní protestní písně jak z 20., tak i ze začátku 21. století. Důležitým zdrojem byla i kniha *Dissent* od Ralph Younga, která poskytla detailní informace o protiválečném disentu během války ve Vietnamu i druhé války v Iráku. Při výběru srovnávacích kategorií byla důležitým zdrojem práce Sophii K. Yanik *A Narrative Inquiry of Protest Songs: Comparing the Anti-War Music of Vietnam and Iraq*. V této práci Yanik pracuje s deseti písněmi z období Vietnamu a s deseti z období války v Iráku, přičemž výběrem písní se má práce a práce Yanik překrývají u pěti písní z vietnamské éry a u tří z irácké éry. Vyšší překrytí u písní z doby války ve Vietnamu je dáno uceleností daného období a dlouhým časovým rozpětím, které umožnilo ustanovit populární protest songy. Navazuji na práci Yanik obsahovou analýzou dalších písní, což rozšíří základnu rozebraných protest songů ke komparaci dvou období a pomůže tak potvrdit a upevnit určité zjištěné poznatky.

1. Fenomén protest songu

Ze začátku je důležité definovat, jak tato práce bude chápat pojem „protest song“ (protestní píseň). Protestovat znamená nějakým způsobem vyjádřit svůj nesouhlas, odpor, nebo nespokojenost se současnou situací;[1] a protestní píseň se víceméně dá definovat obdobně, pouze nesouhlas je vyjádřen pomocí hudby. Více konkrétněji by se protestní píseň dala vymezit i takto: protestní píseň je protestní, pokud sděluje názor, který není v konformitě s politikou či politickým postupem dané země (nebo určitého člověka, vlády, instituce, společnosti jako celku apod.).[2] Někdy je možné, že se píseň se stane hymnou celé komunity, resp. píseň je složena jedním autorem (více autory), avšak společnost pociťuje nesouhlas s daným problémem natolik, že identita umělce upadne do pozadí a píseň se stane jakýmsi kulturním poselstvím.[3] Dobrým příkladem je např. píseň *We Shall Overcome*, při které se individuální zpěvák či zpěvačka stal/a sekundárním a píseň byla zpívána celým davem dohromady.

Protestní písně jsou specificky odlišné od politických demonstrací, proslovů a jiným formám vyjadřování nespokojenosti. Především mají uměleckou kvalitu – pomocí hudby a emocí v hudbě obsažených jsou protestní písně schopny solidárně semknout posluchače a vyvolat v nich silné emoce; jsou také nástrojem, jak zjednodušeně vyjádřit často zmatené pocity ohledně dané situace či určitých společenských problémů. Za druhé je důležité zmínit jejich přístupnost oproti demonstracím nebo proslovům – protestní písně mají široký záběr do společnosti a můžou oslovit mnoho lidí, přesahujíc i geografické hranice. To navazuje na další ‚výhodu‘ protestních písní – nejsou vázány na jejich konkrétní čas vytvoření nebo dění, ale přesahují i časové hranice kvůli svému dlouhodobému dědictví a mohou tak oslovovat posluchače o mnoho let později. Přestože v sobě protest songy mají silný politický náboj, nejsou však racionálně argumentačními.

Protestní písně mají ve Spojených státech dlouhou historii – úplné počátky protestních písní mají své kořeny v Afroamerické hudbě a jsou spojeny s aboličním hnutím z 19. století. Protestní hudba z aboličního hnutí se snažila vyzdvihnout nespravedlnost otroctví, a Afroameričané se tak skrze hudbu snažili vyprávět své příběhy, vytvářet pocit

[1] Elizabeth J. Kizer, „Protest Song Lyrics as Rhetoric“, *Popular Music and Society* 9, č. 1 (1983): 3, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03007768308591202 (staženo 15. března 2024).
[2] Louise Haynes, „From Vietnam to Iraq: A Content Analysis of Protest Song Lyrics of Two War Periods“, *Studies in Humanities and Cultures* 10 (2008): 248, https://louisehaynes.com/resources/content-analysis-protest-songs.pdf (staženo 9. března 2023).
[3] Elizabeth J. Kizer, „Protest Song Lyrics as Rhetoric“, *Popular Music and Society* 9, č. 1 (1983): 3, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03007768308591202 (staženo 15. března 2024).

solidarity mezi sebou, a především demonstrovat proti samotné instituci otroctví.[4] Největší vzestup protestní hudba zaznamenala právě v šedesátých letech 20. století na území Spojených států. V této době hudba odpovídala z valné většiny na válku ve Vietnamu nebo na segregaci, diskriminaci, a násilí během boje za občanská práva Afroameričanů. Avšak protestní hudba šedesátých let nebyla počátkem tohoto kulturně-politického fenoménu. Od počátku 20. století se protestní písně objevovaly na kulturním poli USA, popisující třídní a rasové nerovnosti, jednalo se např. o Joe Hilla nebo o Woody Guthrieho.[5]

Stojí za zmínku, že levice (pod vedením Komunistické strany) v USA ve třicátých letech 20. století zjistila zájem o folkové písně ze strany pracující třídy. Postupně se vytvořil fenomén tzv. lidových písní, které byly propojením folkové hudby a levicové propagandy a byly propagovány Komunistickou stranou jako ta pravá či správná hudba pro pracující třídu.[6]

[4] Sophina K. Yanik, „A Narrative Inquiry of Protest Songs: Comparing the Anti-War Music of Vietnam and Iraq“ (bakalářská diplomová práce, University of Arkansas, 2016): 13-14.
[5] Elizabeth J. Kizer, „Protest Song Lyrics as Rhetoric“, *Popular Music and Society* 9, č. 1 (1983): 3, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03007768308591202 (staženo 15. března 2024).
[6] Richard A. Reuss, „The Roots of American Left-wing Interest in Folksong“, *Labour History* (3. června 2008): 259, 263, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00236567108584164?casa_token=nrbL6sT43jIAAAAA:sHw-11_CyB-Pb4SBmXLLnj8kd89JyrjeLzJn4-lvBlKzkTAZJ2Vkg_9OtXhePBQaATbj__WBRQU2 (staženo 13. dubna 2024).

2. Válka ve Vietnamu

Válka ve Vietnamu byla složitým konfliktem, který se odehrál na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Těžce poznamenal americkou společnost a je přítomný v mysli Američanů a Američanek dodnes. Z války vzešel fenomén popsaný jako vietnamský syndrom, který je spojen s americkým selháním v dané zemi[7] – tento syndrom tedy vede k určité averzi vůči americkému zapojování se do konfliktů v zahraničí.

Rozhodnutí zapojit se do konfliktu ve Vietnamu a nadále válku eskalovat bylo založeno na americké mentalitě ovlivněné studenou válkou. Tato mentalita pracovala se třemi základními předpoklady: s komunismem by mělo být zacházeno jako s mezinárodním hnutím, které je kontrolováno jak Sovětským svazem, tak Čínou – tedy dvěma mocnostmi, které údajně touží po světové dominanci; všechny revoluce pod vedením levicových socialistických či komunistických zemí Třetího světa jsou ovládány výše zmíněnými mocnostmi; a pokud by komunistická revoluce měla kdekoliv zvítězit, tak tím dojde k podpoře mezinárodního komunismu a status Spojených států klesne.[8]

Spojené státy americké byly přítomny ve Vietnamu již před prezidentstvím L. B. Johnsona, ale právě za jeho doby v Bílém domě válka mimořádně eskalovala. V srpnu 1964, v odpovědi na americké ostřelování dvou ostrovů v blízkosti severního Vietnamu, došlo na údajný útok na americký torpédoborec Maddox ze strany severního Vietnamu.[9] Prezident Johnson využil tento incident jako záminku k iniciování tzv. Tonkinské rezoluce (dle názvu zálivu, kde se útok stal) Kongresem. Pro Johnsona rezoluce znamenala právní ukotvení eskalace konfliktu bez nutnosti diskutovat další kroky s Kongresem.[10] Situace se od té doby pouze stupňovala: hned další rok Johnson schválil operaci *Rolling Thunder* neboli bombardování severního Vietnamu, a navyšoval počet amerických vojáků přítomných ve Vietnamu.[11]

Zlomovým rokem války byl rok 1968, kdy byla zahájena Viet Congem tzv. ofenziva Tet, útoky na velká města jižního Vietnamu a americké vojenské základny. Přes přesvědčování Johnsonovou administrativou, že všechno jde podle plánu, tak z Vietnamu

---

[7] George C. Herring, „The ‚Vietnam Syndrome' and American Foreign Policy", *The Virginia Quarterly Review* 57, č. 4 (1981): 594, https://www.jstor.org (staženo 15. března 2024).
[8] Alexander Bloom, *Long time gone: sixties America then and now* (New York: Oxford University Press, Inc., 2001), 50.
[9] Frye Gaillard, *A Hard Rain: America in the 1960s, Our Decade of Hope, Possibilities, and Innocence Lost,* (Montgomery: NewSouth Books, 2018), 226.
[10] Margaret E. S. McKinney, „The Gulf of Tonkin Resolution" (absolventská disertační práce, University of Dayton, 1971): 1.
[11] John Robert Greene, *America in the Sixties* (Syracuse, New York: Syracuse University Press, 2010), 125.

začaly přicházet určité fotografie, např. zachycení popravy členů Viet Congu jihovietnamským policistou, či drastické záběry z amerického útoku na vesnici My Lai. Výsledkem bylo, že na začátku roku 1968 přibližně 50 procent Američanů a Američanek podporovalo válku ve Vietnamu, na konci téhož roku více než 50 procent bylo proti válce.[12] Nespokojenost veřejnosti a nepodpora války od té doby stoupala – čím dál tím více lidí požadovalo, aby byli američtí vojáci stáhnuti zpět do USA.

Co se týče protiválečného hnutí, tak to zažilo chvilkové vítězství, když prezident L. B. Johnson v březnu roku 1968 oznámil, že i z důsledku široké kritiky války ve Vietnamu v dalších prezidentských volbách již kandidovat nebude. Nadšení však netrvalo dlouho, jelikož čtvrtého dubna 1968 byl zavražděn Martin Luther King a pátého června Robert Kennedy.[13] Dalším prezidentem USA byl zvolen Richard Nixon.

Hned ze začátku svého prezidentství, Nixon schválil bombardování Kambodži, jelikož věřil, že úspěšného konce války ve Vietnamu se dá dosáhnout silou. Tento krok však nebyl sdílen s americkou veřejností, a namísto prezident sdělil svůj plán „Vietnamizace“ války. Plán spočíval v přenášení čím dál tím víc zodpovědnosti na jihovietnamské vojenské síly. Byl vyzkoušen v dubnu 1971 při invazi do státu Laos, kterou vedly složky jihovietnamské armády. Invaze ale nebyla úspěšná a armáda jižního Vietnamu se musela stáhnout s vysokým počtem obětí. Nixonova administrativa postupně začala stahovat americké vojáky z Vietnamu, především kvůli snaze si „polepšit“ u americké společnosti před nastávajícími prezidentskými volbami. Poslední američtí vojáci opustili Vietnam během léta 1972.[14]

Pomalu probíhala i mírová jednání, na jejichž konci byly podepsány dne dvacátého sedmého ledna 1973 pařížské mírové dohody. Dohody měly stanovit mír ve Vietnamu a ukončit samotnou válku. Trvalo něco málo přes dva roky, než severní Vietnam zahájil novou ofenzivu proti jižnímu Vietnamu a třicátého dubna 1975 obsadil Saigon i americkou ambasádu.[15] Spojené státy tak nedosáhly svého cíle, navíc války stála cca 58 000 obětí na straně USA, cca 250 000 obětí na straně jižního Vietnamu a cca 1,1 milionu na straně

[12] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 471-472.
[13] Ibid., 472-473.
[14] Andrew Payne, *Vietnam: Richard Nixon and the „Vietnamization“ of the War* (United States: Colombia University Press, 2023), 123-124, 130, 134.
[15] Ibid., 148.

severního Vietnamu.[16] USA do ní investovaly v letech 1965-1975 738 mld. dolarů.[17]

[16] Jaroslav Šajtar, „Před 40 lety padl Saigon a skončila vietnamská válka“, *Reflex*, 28. dubna 2015, https://www.reflex.cz/clanek/historie/63735/pred-40-lety-padl-saigon-a-skoncila-vietnamska-valka.html (staženo 24. dubna 2024).
[17] Stephen Daggett, „Costs of Major U.S. Wars“, *Congressional Research Service* (29. červen 2010): 2, https://hankeringforhistory.com/wp-content/uploads/RS22926.pdf (staženo 24. dubna 2024).

3. Doba šedesátých a sedmdesátých let

Šedesátá a sedmdesátá léta se stala zlomovými pro Spojené státy, a nejen z kulturně-politického hlediska – na domácím poli se bojovalo o občanská práva, o zrovnoprávnění Afroameričanů, a na zahraničním poli USA bojovaly ve Vietnamu, přičemž tento konflikt byl doprovázen rozsáhlými protesty na americké půdě.

Tato doba je vymezena v této práci lety 1963–1973, na základě vietnamské války. Společnost během těchto let doprovázely tři prezidenti: prvním byl charismatický John Fitzgerald Kennedy, zvolen do funkce roku 1960 za Demokratickou stranu. Svůj mandát však nedokončil kvůli atentátu spáchaném 22. listopadu 1963.[18] Následně do funkce nastoupil Kennedyho viceprezident, demokrat Lyndon B. Johnson, který vyhrál i následující prezidentské volby. Právě během jeho vládnutí došlo k masivní eskalaci konfliktu ve Vietnamu a v reakci na ni se rozbouřily i protiválečné protesty.[19] Jeho následovníkem se stal Richard M. Nixon, který byl zvolen do úřadu roku 1968 za stranu republikánů a vládl až do roku 1974.

Definující silou především šedesátých let bylo hnutí za občanská práva. Počátky má už v padesátých letech, ale právě v „šedesátkách" hnutí nabralo na větší dynamice. Na počátku šedesátých let se protestovalo proti segregaci pomocí tzv. sit-inů, dalším způsobem byly tzv. freedom rides. Sit-iny byly mírová forma protestu proti segregaci, která spočívala v tom, že Afroameričané si sedli do podniku vyhrazeného pouze pro bílé a odmítali odejít – první sit-in se odehrál v Greensboro roku 1960.[20] Freedom rides na druhou stranu byly aktivnější formou protestu, kdy aktivisté pořádali jízdy na americký Jih – tyto akce často doprovázelo násilí ze strany bělochů, kteří s integrací Afroameričanů nesouhlasili.[21]

Důležitým momentem byl pochod na Washington v srpnu 1963, jehož cílem bylo uzákonění Civil Rights Act – zákon byl prosazen roku 1964.[22] Pochodu se zúčastnilo několik prominentních osob tehdejší hudební scény, jako byla např. zpěvačka Joan Baez nebo folkový písničkář Bob Dylan, který je dodnes známý pro své protiválečné písně a protestní písně proti segregaci. Vyvrcholením pochodu byl dnes už celosvětově známý pod názvem

---

[18] Irving Bernstein, *Promises Kept: John F. Kennedy's New Fronties* (Cary: Oxford University Press, 1991), 298.
[19] Frye Gaillard, *A Hard Rain: America in the 1960s, Our Decade of Hope, Possibilities, and Innocence Lost,* (Montgomery: NewSouth Books, 2018), 226.
[20] Christopher B. Strain, *The Long Sixties: America, 1955-1973* (Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell, 2017), 57-59.
[21] Ibid., 60-61.
[22] Thomas J. Whalen, *JFK and His Enemies: A Portrait of Powe*r (Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014), 151-152.

‚I Have a Dream‘, projev bojovníka za občanská práva Martina Luthera Kinga.[23]

Spousta umělců a umělkyň bylo součástí boje za občanská práva. Jejich zbraní byla protestní píseň, kterou dávali najevo svůj nesouhlas a odpor k diskriminaci, segregaci a násilí, které doprovázelo snahu o zrovnoprávnění bílých a černých. Když byl roku 1968 spáchán atentát na Martina Luthera Kinga, zpěvačka a aktivistka Nina Simone už tři dny po Kingově smrti zpívala píseň *Why? (The King of Love is Dead)*, složenou pro M. L. Kinga a jeho zásluhy v boji za občanská práva.[24] Bob Dylan protestoval proti diskriminačně podmíněnému násilí písní *Only a Pawn in Their Game*, která mluví o vraždě Medgara Everse roku 1963.[25] Americký folkový zpěvák Phil Ochs napsal protestní píseň o stejné události, pod názvem *Too Many Martyrs*, na podporu hnutí.

Z hlediska (nejen protestní) hudby je signifikantní zmínit i kulturu hippie. Kultura hippie, někdy označována jako květinové děti, se zrodilo v době, která byla pro mnoho mladých lidí beznadějná – probíhal konflikt ve Vietnamu, se kterým mnoho Američanů a Američanek nesouhlasilo, v americkém systému byla hluboce zakořeněna rasová diskriminace, ale i pro obyčejné bíle občany byl společenský systém dost omezující, a to především z hlediska tradičních pohledů na rodinu a manželství. V této situaci se zrodilo hnutí hippie, které bylo typické zaměřením na vnitřní osobní poznání a sexuální otevřenost. Hudba se stala nástrojem, jak vyjádřit své pocity nebo projevit svůj nesouhlas se současnou situací.[26] Např. Phil Ochs protestoval proti povinné vojenské službě písní *Draft Dodger Rag*. Píseň popisuje příběh mladíka, který je předvolán před vojenskou komisi a snaží se vyvléknout z vojenské služby, která by ho zavedla do války ve Vietnamu. Mnozí umělci tak byli součástí protestu proti válce a segregaci zároveň, což bylo bráno jako logické vyústění širší kritiky establishmentu a dominantních struktur.

[23] Terry H. Anderson, *The Sixties* (New York: Routledge, 2018), 40-41.
[24] Beate Kutschke a Barley Norton, *Music and Protest in 1968* (Cambridge, England: Cambridge University Press, 2013), 56.
[25] Dorian Lynskey, *33 Revolutions per Minute: A History of Protest Songs from Billie Holiday to Green Day* (New York: Ecco, 2011), 66.
[26] Alexander Bloom, *Long time gone: sixties America then and now* (New York: Oxford University Press, Inc., 2001), 6-7.

4. Protiválečný aktivismus a protestní hudba v době války ve Vietnamu

Protiválečné hnutí má též dlouhodobou historii v USA, a to nejen za války ve Vietnamu (a také druhé války v Iráku). Disent jako takový zažil svůj „boom“ v šedesátých letech, přičemž jeho kořeny sahají do předchozí dekády v rámci protestů za občanská práva. Šedesátá léta a první polovina sedmdesátých let 20. století byly obecně dobou, kdy vládla v Americe deziluze a chaos v rámci společnosti – hodnoty, které ve výsledku tvořily americký styl života byly zpochybňovány (např. konzumerismus nebo tradiční rodina), dále se rozvíjely např. debaty o rase, genderu, militarismu, nebo o životním prostředí. Zpravidla mladí disidenti a disidentky tak měli spoustu podnětů, proti kterým mohli vyjadřovat svůj nesouhlas či rovnou odpor. Populárními způsoby protestu byly např. demonstrace, petice, projevy, ale i kultura hrála důležitou roli – šlo především o hudbu, ale také i o např. pouliční divadlo.[27]

Postupně jak válka ve Vietnamu eskalovala, tak i samotný protiválečný disent nabíral na síle. V březnu 1965, kdy byla zahájena operace *Rolling Thunder*, se odehrál první tzv. „teach-in“ na Michiganské Univerzitě. Princip této události spočíval v diskusích a přednáškách o původu konfliktu ve Vietnamu a o jeho zařazení do studenoválečné americké zahraniční politiky. Na konci se všichni zúčastnění shodli, že jediným správným řešením je americké stáhnutí z Vietnamu. Postupně se na území USA začalo konat více a více teach-inů, např. na Univerzitě v Berkeley, na Chicagské Univerzitě, nebo na Pensylvánské Univerzitě. Protiválečné hnutí jako takové se definitivně doformovalo na Národním teach-inu ve Washingtonu, který navštívili i někteří členové Kongresu.[28]

Jak protiválečné hnutí rostlo, tak i demonstrace byly čím dál tím větší a nabíraly též na frekventovanosti. Už na podzim roku 1965 byla uspořádána do té doby největší demonstrace proti válce ve Vietnamu – zúčastnilo se jí okolo třiceti pěti tisíc lidí.[29] Protestující se tak dostávali více do zorného pole médií, které ve většině případů hodnotily protestní akce jako nežádoucí. Média jako např. *Time* nebo *The New York Times* vykreslovala demonstranty jako radikály a „Ne-Američany“; většinou byli také popisováni posměšně jako „hippies“. Na druhou stranu účastníci a účastnice protiválečného hnutí pocházeli z různých prostředí; jednalo se např. o politiky, ženy v domácnosti, věřící, a členy či členky organizací jako byly např. *Another Mother for Peace*, *Businessmen Against the*

[27] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 453-454
[28] Ibid., 455.
[29] Ibid., 456.

War nebo *American Writers Against the Vietnam War*.[30] Valná většina hnutí se ale skládala z mladých lidí, studentů, takže mnoho protiválečných demonstrací se odehrávalo na univerzitních kampusech. Uzákoněná povinná vojenská služba dále aktivizovala mladé muže, kterým hrozilo nasazení ve Vietnamu.[31]

Hudba byla důležitou součástí disentu, jelikož skrze písně mohli disidenti vyjádřit svůj názor a „rozeslat ho do světa". Nejpopulárnějším žánrem byla folková hudba, jejíž lyricismus byl atraktivní pro mladé lidi, a když se na americké hudební scéně objevil Bob Dylan, tak folk se stal ještě populárnější než předtím.[32] Dylan nepsal pouze protiválečné protestní písně, jako je např. *With God on Our Side*, která ironicky poukazuje na fakt, že USA měly pokaždé během svých válek Boha na své straně, nebo *Masters of War*. Jeho písně se zabývaly také občanskými právy, zde jde např. o píseň *Only a Pawn in Their Game* (o vraždě jednoho z vůdců hnutí za občanská práva Medgara Everse) nebo *Oxford Town*. Mnoho dalších hudebníků a hudebnic se politicky angažovalo skládáním a zpíváním protestních písní – Buffy Sainte-Marie a např. její píseň *The Universal Soldier*, Tom Paxton, nebo již zmínění Phil Ochs.[33]

Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let se odehrály jedny z největších protiválečných demonstrací, v reakci na neochotu Richarda Nixona, který byl zvolen 37. prezidentem USA na podzim 1968, ukončit válku. Zároveň vyvstaly na povrch informace o americkém bombardování Kambodži a o americké invazi této země schválené prezidentem Nixonem – to vehnalo do ulic stovky tisíc protestujících, demonstrující za nerozšiřování války.[34]

Ve výsledku byl protiválečný disent úspěšný v tom, že urychlil ukončení války ve Vietnamu – dostatek členů Kongresu přestalo hlasovat pro financování války, i když pro samotné aktivisty konec války přišel spíše příliš pozdě. Zřejmě největším úspěchem bylo zrušení povinné vojenské služby, které platí dodnes.[35]

---

[30] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 458-459.
[31] Barbara Epstein, „Notes on the Antiwar Movement", *Monthly Review-New York* (červenec-srpen 2003): 112, https://web.ics.purdue.edu/~hoganr/Soc%20525/Epstein%202003.pdf (staženo 23. března 2024).
[32] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 462.
[33] Ibid., 462-463.
[34] Ibid., 473, 477.
[35] Ibid., 479-480.

4.1 Analýza vybraných písní

Pro analýzu bylo vybráno sedm písní: *Fortunate Son* od Credence Cleerwater Revival, *Masters of War* od Boba Dylana, *Lyndon Johnson Told the Nation* od Toma Paxtona, *Eve of Destruction* od Barry McGuireho, *For What It's Worth* od kapely Buffalo Springfield, *I Feel Like I'm Fixin' To Die Rag* od Country Joe & The Fish, a píseň *War* od Edwina Starra. Písně byly vybrány z důvodu jejich tematické relevance a popularity během války ve Vietnamu, ale také kvůli tomu, že všechny nějakým způsobem adresují vybrané kategorie pro analýzu protestních písní: téma záporné postavy vs. oběti, bezbřehý/slepý patriotismus, imperialismus, využívání občanů na základě jejich společenského statusu či věku (nebo obojí), a nedůvěra k vládě, těm u moci, k elitě.

Je důležité podotknout, že obsahová analýza byla provedena člověkem a ne mechanicky. Protestních písní z období šedesátých a sedmdesátých let je opravdu mnoho, tudíž v tomto ohledu je nutné brát na zřetel určité omezení dané rozsahem práce.

4.1.1 Fortunate Son

Kapela Creedence Clearwater Revival je jednou z nejznámějších rockových kapel, která se zrodila v druhé polovině 20. století. Její písně nahráli známí hudebníci jako je např. Elvis Presley, Def Leppard, Bob Seger, nebo Bruce Springsteen. Roku 1960 skupina (avšak ještě ne pod současným jménem) nahrála svou první píseň s názvem *Beverly Angel*, o sedm let později byla kapela přejmenována a stala se z ní oficiálně Creedence Clearwater Revival, kterou tvořili John Fogerty, Tom Fogerty, Doug Clifford a Stu Cook.[36] Jejich stále celosvětově známá skladba *Fortunate Son* byla složena roku 1969.[37]

Skladba je ukázkovou protestní písní, která jasně promlouvá proti privilegovanosti elit a jejich využívání „těch druhých" právě skrze onu privilegovanost. Hned první sloka poukazuje na to, že někteří se tváří jako patrioté a schovávají se za americkou vlajku, ale jakmile se objeví nutnost sloužit v armádě a bránit USA, tak se k zemi otočí zády a poukazují na druhé, konkrétněji ty bez privilegií, a tudíž bez schopnosti se bránit. Kapela tak poukazuje i na pokrytectví elit – podporují válku a svou zemi, ale nejsou schopni pro ni udělat něco víc. Navíc je zmíněna i schopnost těch nejbohatších vyhýbat se spravedlivému placení daní.

Samotný refrén zdůrazňuje omezené možnosti obyčejného občana, který je bez

[36] Hank Bordowitz, *Bad Moon Rising: The Unauthorized History of Creedence Clearwater Revival* (Chicago: Chicago Review Press, 2007), 1, 16, 39-40.
[37] Ibid., 79.

konexí a vlivu, tedy i bez prostředků se vyhnout povinné vojenské službě. Konkrétně je např. zmíněna pozice senátora, jakožto privilegované osoby – jeho společenské postavení, na které se váže i určitá finanční nadřazenost vůči obyčejnému občanu, je v písni charakterizována jako důvod, který dostane senátora i jeho potenciální rodinu/příbuzné z vojenské služby, v kontrastu na vlasteneckou povahu jeho zaměstnání. Píseň se tak snaží poukázat na začarovaný kruh společenské nespravedlnosti ve Spojených státech.

Využívání občanů na základě jejich věku či společenského postavení je evidentní především ve třetí sloce: „They send you down to war, Lord // And when you ask 'em, „How much more should we give?" // They only answer, „More, more, more, more."[38] [39] Slova popisují posílání mladých mužů do války, zatímco privilegovaní zůstanou v bezpečí doma, posílajíc do války další a další. Na toto se váže i téma nedůvěry vůči, tentokrát, elitě, privilegovaným, bohatým, a i těm u moci. Předvádí svou lásku k vlasti, ale když dojde na její vojenskou reprezentaci (v jejích, z pohledu interpreta, imperialistických snahách), tak ukazují na druhé jako na ty, kteří by měli odjet bojovat.

Člen kapely Doug Clifford okomentoval toto pokrytectví a nespravedlivost následovně: „*Fortunate Son* was a political statement on how unfair the nation's poor and working class had to go to war, and the people with clout were able to pull a string or two and their boys stayed at home."[40]

Do roli antagonisty jsou tady postaveny elity bez tváře či jakéhokoliv konkrétního detailu, který by poukázal na určitou osobu nebo osoby. Na druhou stranu do roli oběti jsou postaveni obyčejní lidé, mladí muži, kteří jsou v americkém systému vystaveni systematickému vykořisťování na základě jejich společenského statusu.

4.1.2 Masters of War

Bob Dylan, jeden z nejznámějších amerických folkových písničkářů, se narodil roku 1941 do židovské rodiny. Od malička jeho vášní bylo umění, a to především hudba a poezie.[41] Hned z počátku šedesátých let vydal své první album s názvem *Bob Dylan*, ale nevedlo si

[38] Creedence Clearwater Revival, „Creedence Clearwater Revival – Fortunate Son (Official Lyric Video)", YouTube, 23. ledna. 2014, https://www.youtube.com/watch?v=40JmEj0_aVM (staženo 10. dubna 2024).
[39] Pozn. autorky (český překlad): Posílají tě do války, Pane // A když se jich zeptáš, „Jak moc ještě máme dát?" // Jen odpoví, „Víc, víc, víc, víc."
[40] Hank Bordowitz, *Bad Moon Rising: The Unauthorized History of Creedence Clearwater Revival* (Chicago: Chicago Review Press, 2007), 80.
[41] Paul Williams, *Performing Artist: the music of Bob Dylan, 1960-1973* (Encinitas, California: Entwhistle Books, 2000), 3-6.

komerčně nejlépe[42] – na druhou stranu zajistilo umělci určitou publicitu a jeho druhé album, *The Freewheelin' Bob Dylan* z roku 1963, bylo obrovským úspěchem. Součástí tohoto alba je celosvětově známá skladba *Blowin' in the Wind*.[43] Píseň *Masters of War* je též zahrnuta na tomto albu.[44]

Masters of War je jasnou, nelítostnou a přímou kritikou vojensko-průmyslového komplexu a především těch, kteří vedou války. Jedná se o folkovou píseň, kterou Dylan nazpíval pouze s kytarou – o to má silnější a mocnější nádech.

V první sloce Dylan oslovuje ty *masters of war*, kteří jsou jasně v písni vykresleni jako antagonisté. Autor jim nedává žádné konkrétní charakteristiky, tudíž neoslovuje nikoho konkrétní – zaměřuje se obecně na elity u moci a vůdce, kteří vedou války z důvodu získání vlastních profitů, i kdyby na úkor jiných. Skladba nese jasné znaky nedůvěry právě vůči těmto osobám – explicitně je toto vyjádřeno např. ve třetí sloce, kdy srovnává antagonisty k Jidáši, lhářům a podvodníkům. Postupně se tato nedůvěra stupňuje a v páté sloce Dylan popisuje silný odpor, když tvrdí, že si *masters of war* nezaslouží vlastní krev. Dovrší to v poslední sloce, kdy přeje antagonistům brzkou smrt, dokonce až do toho bodu, kdy bude stát nad jejich hrobem a ujistí se, že jsou skutečně mrtví.

Jasným tématem, které se nese skrze celou píseň, je využívání mladých mužů těmi u moci za účelem vlastních zisků. Nejvíce je to očividné ve sloce čtyři hned na začátku, kdy Dylan zpívá o tom, že antagonisté připravují zbraně a náboje pro ostatní, jenom je pro sebe samotné; dále ve stejné sloce Dylan mluví o mladé krvi, která se vsakuje do bláta, když dochází na vraždění mladých lidí ve válkách, které vedou oni antagonisté. Ve druhé sloce se Dylan stává součástí poznamenanou generací, která byla nucena bojovat – „You put a gun in my hand."[45] [46]

Do role oběti staví Dylan nejen mladé vojáky, ale i celou společnost. Elity/vůdci posílají mladé muže do války, ve kterých umírají, což je vyjádřeno např. ve verši: „While the young people's blood // Flows out of their bodies."[47] [48] Dylan v písni tvrdí, že ona

---

[42] Paul Williams, *Performing Artist: the music of Bob Dylan, 1960-1973* (Encinitas, California: Entwhistle Books, 2000), 27.
[43] Keith Negus, *Bob Dylan* (London: Equinox, 2008), 29, 33.
[44] „Masters of War", Bob Dylan: Search & Lyrics, naposledy upravené 1991, https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).
[45] „Masters of War", Bob Dylan: Search & Lyrics, naposledy upravené 1991, https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).
[46] Pozn. autorky (český překlad): „Dáš mi do ruky pistoli."
[47] „Masters of War", Bob Dylan: Search & Lyrics, naposledy upravené 1991, https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).
[48] Pozn. autorky (český překlad): „Zatímco teče krev mladých lidí // Z jejich těl."

válkychtivá povaha ovlivňuje i společnost – vytváří strach přivést dítě na svět, který je zmítán válkami, násilím, a zbraněmi, což ve výsledku poté ohrožuje samotné potenciální dítě: „You've thrown the worst fear // … // Fear to bring children // Into the world // For threatening my baby // Unborn and unnamed."[49] [50]

Co se týče tématu imperialismu, tak to je spíše vyjádřeno podtextově než přímo. Ve třetí sloce Dylan mluví o snaze antagonistů ho přesvědčit, že je možné vyhrát světovou válku. Samotná válkychtivost a touha po penězích skrze násilí vystižené v písni je dalším příkladem kritiky imperialistické politiky.

4.1.3 Lyndon Johnson Told the Nation

Píseň *Lyndon Johnson Told the Nation* od Toma Paxtona byla vydána roku 1965, poté co si americká společnost uvědomila, že tzv. konflikt ve Vietnamu je ve skutečnosti plnou válkou, kterou se snažila vláda s prezidentem skrývat. To je důvodem, proč např. tato konkrétní píseň odkazuje přímo na tehdejšího prezidenta Johnsona.[51]

Tato píseň od Toma Paxtona je jednou z mála z písní z doby Vietnamu, která staví konkrétní osobu do role antagonisty, a tou je tehdejší prezident Lyndon B. Johnson. Písní se nese jasná nedůvěra vůči prezidentovi Johnsonovi a jeho administrativě. Zejména v refrénu je toto téma zjevné, když Paxton zpívá o lžích Johnsona, které nabízel americké společnosti, např. eskalace války i přes prezidentova tvrzení, že se nic podobného dít nebude. Zejména ve verších, kdy Paxton z pozice Johnsona mluví o tom, že válka ve Vietnamu vlastně není skutečnou válkou, ale i přesto tam pošlou dalších padesát tisíc amerických vojáků, je očividná autorova ironie a satira. Refrén je zakončen slovy, která reagují na onu eskalaci, že právě tímto krokem dojde na možnost „save Vietnam from Vietnamese"[52], což ještě více podtrhuje autorův názor o zbytečnosti války. Tyto slova také kritizují i americký imperialismus a zpochybňují reálné motivy za intervencí ve Vietnamu. Do role oběti je posazen obyčejný americký voják, který je nucen bojovat.

Už ze začátku skladby je jasně dané, na co se skladba bude zaměřovat: první sloka

[49] „Masters of War", Bob Dylan: Search & Lyrics, naposledy upravené 1991, https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).
[50] Pozn. autorky (český překlad): „Zaseli jste ten nejhorší strach // … // Strach přinést děti // Do světa // Za ohrožování mého dítěte // Nenarozené a nepojmenované // …"
[51] Sophina K. Yanik, „A Narrative Inquiry of Protest Songs: Comparing the Anti-War Music of Vietnam and Iraq" (bakalářská diplomová práce, University of Arkansas, 2016): 38.
[52] Pozn. autorky (český překlad): „zachránit Vietnam od Vietnamců"

popisuje situaci, kdy mladý muž obdrží povolávací rozkaz od prezidenta, který ho posílá bojovat do Vietnamu; následně autor, stavící se do pozice amerického vojáka, popisuje vojákovy válečné zkušenosti ve Vietnamu.

Ruku v ruce s vedením nepopulární války jde i využívání mladých občanů, resp. vojáků, kteří jsou posílání do Vietnamu. Úvodní verše, které říkají, že v dopisu od prezidenta Johnsona je napsané, že dnes je mužův šťastný den (čímž se ho snaží zmanipulovat), jelikož si může obléct své khaki kalhoty – tzn. obléknout si vojenskou uniformu a odejít bojovat. Voják v písni následně reaguje tím, že narukuje.

Paxton se v písni snaží varovat i proti bezbřehému patriotismu. Na konci písni je popsaná situace, kdy voják sedí v blátě ve Vietnamu, ale je si jistý, že Johnson ho stále miluje. Následují slova, kdy voják přemýšlí nad tím, když mu Johnson před pár měsíci řekl, že nikdy nebude muset odejít do Vietnamu. Tento obrat je snahou o probuzení občanů ze slepého patriotismu a značí deziluzi s Johnsonem a jeho administrativou.

4.1.4 Eve of Destruction

Píseň *Eve of Destruction* byla napsána roku 1965 devatenáctiletým mladíkem P. F. Sloanem, avšak byla skutečně proslavena v létě téhož roku, když ji nazpíval a nahrál umělec Barry McGuire. Píseň se okamžitě stala velmi populární, i přes snahy ze strany radikální pravice ji zakázat hrát. Skladba se držela několik týdnů jako nejprodávanější 45 rpm deska ve Spojených státech.[53]

Ostatně jak už název napovídá, *Eve of Destruction* byla jednoznačně protestní písní, která se snažila upozornit na fakt, že svět je na pokraji nukleární války, zničení sebe samého, na pokraji destrukce. Píseň mapuje v každé sloce jiný problém, se kterým se svět, či potencionálně americká společnost, musí potýkat[54]; jde např. o nukleární válku, válku ve Vietnamu, segregaci, komunistickou Čínu atd.

Do role antagonisty není zde postavena jedna konkrétní osoba či více osob, jelikož se jedná o antagonistu abstraktního – jako je např. násilí, nespravedlnost, nenávist. Za ‚zločince' je v písni ale i americká vláda, která má na svědomí posílání mladých mužů do války. Na druhou stranu, obětí v písni jsou vojáci, kteří jsou posíláni do válek, ale také i

[53] R. Serge Denisoff a Mark H. Levine, „The Popular Protest Song: The Case of "Eve of Destruction"", *The Public Opinion Quarterly* 35, č. 1 (1971): 118-119, https://www.jstor.org/stable/2747908 (staženo 23. března 2024).
[54] Ibid., 119.

obyčejní občané, kteří jsou nuceni žít v atmosféře napětí za studené války, a v neposlední řadě i utlačované skupiny ve společnosti, tedy Afroameričané.

Téma využívání mladých mužů k narukování a bojování ve válkách je vyjádřeno hned v první sloce. McGuire zpívá o tom, že voják sice nemá dostatečný věk k tomu, aby šel k volbám, ale je už dost starý na to, aby zabíjel. Tento verš dává najevo i fakt, že pro vládu je mnohem cennější fyzická síla muže a jestli je schopen bojovat, než mužův intelekt a názory (důležité u voleb). Navazuje na to kritikou bezbřehého patriotismu: voják tvrdí, že nevěří ve válku, následně je však tázán, co to je tedy za zbraň, kterou drží v ruce. V písni je tak i patrná snaha přivést občany a občanky ke kritickému přemýšlení.

Nedůvěra k vládu, prezidenta, nebo elity není ve skladbě popsána přímo, jako tomu je např. u *Masters of War*, ale je vyobrazena skrze kritiku rozhodnutí těch u moci, která podporují nerovnost, nespravedlnost či násilí a válku – toto demonstrují např. slova „If the button is pushed, there's no runnin' away // There'll be no one to save with the world in a grave,“[55] nebo „Handful of senators don't pass legislation // And marches alone can't bring integration.“[56] [57] Ve čtvrté sloce přirovnává McGuire Čínu se Selmou. To má zdůraznit nenávist a diskriminaci v samotných Spojených státech v globálním měřítku.[58]

Píseň se snaží poukázat na naléhavost katastrofického stavu USA i světa a přimět občany k akci ohledně společenské změny. Skladba promlouvá mimo jiné i k autoritám – např. k senátorům, kteří svými (ne)rozhodnutími podporují segregaci.

4.1.5 For What It’s Worth

Kapela Buffalo Springfield poprvé vydala, dnes už napříč kontinenty známou, píseň *For What It’s Worth* na konci roku 1966 a znovu ji přidali do alba Buffalo Springfield roku 1967. Stephen Still, zpěvák a skladatel v kapele Buffalo Springfield, složil tuto píseň, když se na své cestě si poslechnout živou hudbu střetl s protestem mladých lidí na Sunset Strip v Los

[55] Pozn. autorky (český překlad): „Pokud bude to tlačítko zmáčknuté // Nikam nepůjde utéct // Nebude tu nikdo k zachránění se světem v hrobě“
[56] Barry McGuire – téma, „Eve of Destruction“, YouTube, 5. srpna 2018, https://www.youtube.com/watch?v=_38SWIIKITE (staženo 11. dubna 2024).
[57] Pozn. autorky (český překlad): „Hrstka senátorů neschvaluje legislativu // A samotné pochody nepřinesou integraci“
[58] Sophina K. Yanik, „A Narrative Inquiry of Protest Songs: Comparing the Anti-War Music of Vietnam and Iraq“ (bakalářská diplomová práce, University of Arkansas, 2016): 35.

Angeles, demonstrující proti novému zákazu vycházení a uzavření tamějšího klubu.[59] Stills skladbu složil v době, kdy se mládež ocitla uprostřed nejistoty a chaosu – válka ve Vietnamu byla nadále eskalována Johnsonovou administrativou, v létě 1967 bylo ve Vietnamu umístěno skoro 500,000 amerických vojáků. Eskalace si žádala další předvolávání mužů, aby odsloužili svou povinnou vojenskou službu, což jen podnítilo studentské protiválečné hnutí. Válka se stala velmi reálnou pro mladé lidi, v kontrastu s nukleární válkou, která se stala spíše abstraktní, a přesně ona zmatenost, kam svět spěje, je vyjádřena v prvních dvou verších skladby.[60]

V jednom z rozhovorů zpěvák Stills vysvětlil, že píseň je propojením několika věcí, které podnítily napsání skladby – jiskrou bylo potlačení protestů na Sunset Strip, součástí ale byla také i válka ve Vietnamu a zejména protesty proti válce.[61] Vietnam ani jiný konkrétní konflikt či situace v písni zmíněny není.

Kvůli otevřenému stylu, tzn. bez žádných jmen či konkrétních událostí, kterým Stills píseň složil, je nadále relevantní i roky po vydání. Verš „Everybody look – what's going down"[62] je aplikovatelný i v jiné době než v chaosu války ve Vietnamu či deziluzi mladých lidí.[63] Píseň by se dala použít i v době války v Iráku (2003).

Stills postavil do role antagonisty členy policejních složek – toto je zjevné zejména ke konci písni ve verši, který promlouvá k posluchači: „Step out of line, the man come and take you away."[64] [65] Stills tady kritizuje omezování svobod (jako je např. svoboda shromažďování), ale také vnucovanou cestu ke konformitě. Nikdo konkrétní zmíněn není, ani žádný konkrétní detail není v písni poskytnut. Obětí jsou zde vyobrazeni mladí lidé, kteří musí čelit nátlaku ze strany policejních složek při vyjadřování svých názorů a hájení svých svobod a stylu života.

Nedůvěra vůči autoritám zároveň s bezbřehým patriotismem jsou vyjádřeny hlavně v refrénu, který se v písni mockrát opakuje. Verše refrénu, „It's time we stop // Hey, what's

---

[59] David Browne, „'For What It's Worth': Inside Buffalo Springfield's Classic Protest Song", *The Rolling Stone*, 11. listopadu 2016, https://www.rollingstone.com/music/music-features/for-what-its-worth-inside-buffalo-springfields-classic-protest-song-106435/ (staženo 11. dubna 2024).
[60] Todd Gitlin, *The Sixties: Years of Hope, Days of Rage* (New York: Bantam Books, 1993), 220.
[61] Cecilia Rasmussen, „Closing of club ignited the 'Sunset Strip riots'", *Los Angeles Times,* 5. srpna 2007, https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2007-aug-05-me-then5-story.html (staženo 11. dubna 2024).
[62] Pozn. autorky (český překlad): „Všichni se podívejte – co se tam děje"
[63] David Browne, „'For What It's Worth': Inside Buffalo Springfield's Classic Protest Song", *The Rolling Stone*, 11. listopadu 2016, https://www.rollingstone.com/music/music-features/for-what-its-worth-inside-buffalo-springfields-classic-protest-song-106435/ (staženo 11. dubna 2024).
[64] Buffalo Springfield – téma, „For What It's Worth", YouTube, 25. května 2019, https://www.youtube.com/watch?v=kL3KuEQaQVw (staženo 11. dubna 2024).
[65] Pozn. autorky (český překlad): „Vykroč z lajny // přijde muž a odvede tě"

that sound? // Everybody look – what's going down?"[66] [67], přesně vyjadřují snahu donutit posluchače skutečně k pozastavení a zamyšlení se nad tím, co se kolem něho/jí děje. Zároveň se jedná i o výzvu ke zpochybňování autorit, protože ne vždycky mají pravdu. Refrén je tedy kritikou slepého vlastenectví, ale nese i prvky nedůvěry vůči těm u moci.

Téma imperialismu a využívání občanů na základě jejich věku nebo společenského statusu nejsou v písni prominentní.

Skladba se stala neuvěřitelně populární a mnoho dalších hudebníků nazpívalo vlastní covery *For What It's Worth*, mezi nimi např. Ozzy Osbourne, Kid Rock, Lucinda Williams nebo Led Zeppelin.[68]

4.1.6 War

Edwin Starr, populární americký soulový zpěvák, se narodil roku 1942 a zemřel roku 2003. Jeho nejvíce úspěšnou písní je právě *War*, vydaná roku 1970. Starr zpíval tuto skladbu se spoustou emocí a velkým talentem.[69]

Antagonistou v této písni je nikdo konkrétní, je abstraktní, ale jiným způsobem než např. v Dylanově *Masters of War*. Zde je do role ‚zločince' postavena samotná válka jako taková. Obětí jsou vojáci, kteří ve válkách bojují, umírají a musí se tak vzdávat svých vlastních snů, ale také rodiče vojáků, kteří se musejí vzdát svých synů, a to někdy i navždy, a v neposlední řadě jsou obětí i samotní občané.

Témata imperialismu a bezbřehého patriotismu nejsou v písni očividná, jelikož píseň je spíše kritikou války jakožto lidského vynálezu, který má za následek jen smrt, utrpení, bolest, a destrukci. V refrénu se opakují jednoduché, přímé a jasné fráze, které jen zdůrazňují frustraci z konceptu války, zároveň vyjadřuje i odsouzení války, násilí, a zbytečného umírání. Na druhou stranu píseň vyzdvihuje mír, lásku a porozumění. Nedůvěra vůči autoritám je přítomná v poslední sloce, která reflektuje tvrzení ‚těch u moci': „They say we

[66] Buffalo Springfield – téma, „For What It's Worth", YouTube, 25. května 2019, https://www.youtube.com/watch?v=kL3KuEQaQVw (staženo 11. dubna 2024).
[67] Pozn. autorky (český překlad): „Je na čase, abychom se zastavili // Hej, co to je za zvuk? // Všichni se podívejte – co se to děje?"
[68] David Browne, „'For What It's Worth': Inside Buffalo Springfield's Classic Protest Song", *The Rolling Stone*, 11. listopadu 2016, https://www.rollingstone.com/music/music-features/for-what-its-worth-inside-buffalo-springfields-classic-protest-song-106435/ (staženo 11. dubna 2024).
[69] Gary Burns, „Edwin Starr, 1942–2003", *Popular Music and Society* 26, č. 4 (2003): 527, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/0300776032000144977 (staženo 12. dubna 2024).

must fight to keep our freedom“[70] [71], aby si zajistili podporu války u amerických občanů.

Téma využívání mladých mužů ve skladbě je přítomné – demonstruje to např. verš „'Cause it [war] means destruction of innocent lives // … // When their sons go off to fight and lose their lives.“[72] [73] Starr zde zdůrazňuje posílání mladých mužů do války, ve kterou dost možná ani nevěří či jí nerozumí, a jsou nuceni v ní vzdát své životy.

4.1.7 I Feel Like I’m Fixin‘ to Die Rag

Country Joe & The Fish byla americká rocková kapela ze San Francisca, která vydala své první písně roku 1965. Byla charakteristická pro svůj politický a protiválečný náboj. Její nejznámější písní je právě *I Feel Like I’m Fixin‘ to Die Rag* z roku 1967.[74]

Antagonistou je zde vykresleno USA s její povinnou vojenskou službou, ale také elity, které podporují válku z důvodu vlastního profitu. Jako oběť je v písni vyobrazen obyčejný voják, který je nucen narukovat do armády a bojovat ve válce.

Důležitým tématem v písní je bezbřehý patriotismus, který je kritizován hlavně v samotném refrénu. Verše „What are we fighting for? // Don't ask me, I don't give a damn // Next stop is Vietnam // … // Whoopee! We're all gonna die“[75] [76] jsou jasným vyobrazením přílišného vlastenectví, kdy voják bez otázek a zpochybňování čehokoliv odjede bojovat do Vietnamu, i přes vidinu pravděpodobné smrti. Poslední verš refrénu tak popisuje fatální následky, které slepý patriotismus může mít. Kapela zde zdůrazňuje i samotnou absurditu války – a to nejen v refrénu, ale např. i v závěrečné sloce, která mluví o absurdní soutěži: vyzývá rodiče mladých mužů, aby je poslali do Vietnamu, jelikož pak budou moci být první na jejich sídlišti, kterým se syn vrátí v „bedně.“

Využívání mladých mužů do role amerických vojáků je důležitým tématem písně.

---

[70] Edwin Starr – téma, „War“, YouTube, 12. prosince 2018, https://www.youtube.com/watch?v=hZJRJpbGkG4 (staženo 10. dubna 2024).
[71] Pozn. autorky (český překlad): „Říkají, že musíme bojovat, abychom si udrželi naši svobodu“
[72] Edwin Starr – téma, „War“, YouTube, 12. prosince 2018, https://www.youtube.com/watch?v=hZJRJpbGkG4 (staženo 10. dubna 2024).
[73] Pozn. autorky (český překlad): „Protože [válka] znamená destrukci nevinných životů // … // Když jejich synové odejdou bojovat a ztratí své životy“
[74] „Country Joe & the Fish Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“, Country Joe & the Fish, AllMusic, aktualizované 2024, https://www.allmusic.com/artist/country-joe-the-fish-mn0000128266 (staženo 12. dubna 2024).
[75] Country Joe McDonald – téma, „I Feel Like I’m Fixin to Die Rag“, YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9w_TmB3ggc4 (staženo 12. dubna 2024).
[76] Pozn. autorky (český překlad): „Za co bojujeme? // Neptej se mě, mě je to fuk // Další zastávka je Vietnam // … // Jupí, všichni umřeme“

Píseň začíná voláním po „big strong men,“[77] jelikož „Uncle Sam needs your help again.“[78] [79] Následující verš vyzývá muže k tomu, aby odložili své knihy a radši vzali do rukou zbraň. Nedůvěra vůči autoritám není v písni přítomna tak prominentně, ale je vyjádřena skrze kritiku např. elit, které profitují z válečného průmyslu (druhá sloka o Wall Street). Téma imperialismu je v písni přítomné jen okrajově, a to když se zpívá o snaze bombardovat „ty komanče“, jelikož mír může být dosáhnut jen po zničení všech komunistů.

[77] Pozn. autorky (český překlad): „velcí silní muži“
[78] Country Joe McDonald – téma, „I Feel Like I'm Fixin to Die Rag“, YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9w_TmB3ggc4 (staženo 12. dubna 2024).
[79] Pozn. autorky (český překlad): „Strýček Sam zase potřebuje vaši pomoc“

5. Druhá válka v Iráku

Druhá válka v Iráku má své kořeny už v podzimu roku 2001, kdy dne 11. září teroristická islamistická organizace s názvem al-Kajda zaútočila na Světové obchodní centrum a Pentagon ve Washingtonu. Byl to první teroristický útok takových rozměrů na území Spojených států. Tehdejší prezident George W. Bush v reakci vyhlásil tzv. válku proti teroru (ang. *War on Terror*). V rámci této agendy Bush schválil invazi do Afghánistánu ještě stejného roku s cílem svrhnout tamní hnutí Talibán, která ukrývalo vůdce al-Kajdy.[80]

Prezident George W. Bush se už od roku 2002 snažil prosazovat americkou invazi do Iráku. Jeho argumentem bylo tvrzení CIA, že Saddám Husajn vlastní zbraně hromadného ničení, chemické a biologické zbraně, a je na cestě k dokončení atomové bomby.[81] Argumentem číslo dva bylo, že Irák je napojen na teroristické hnutí al-Kajda, které bylo zodpovědné za útoky 11. září 2001.[82] Bushovi se podařilo na podzim 2002 od Kongresu získat rezoluci, která mu umožňovala rozhodovat o rozpoutání války v Iráku bez nutnosti samotného formálního vyhlášení války.[83]

I přes masivní demonstrace proti válce jak v USA, tak i v dalších zemích v únoru 2003 a bez explicitního schválení od Spojených národů, prezident Bush schválil invazi v polovině března 2003.[84] Postupně se ukázalo, že tvrzení o vlastnictví zbraní hromadného ničení či o určitém spojení Iráku a al-Kajdy je nepravdivé. Spojené státy (a jejich spojenci) proto přišly alespoň s plánem demokratizace Iráku. Spojenecké jednotky se však postupně zapletly do chaotických bojů a čísla obětí na straně civilistů i amerických vojáků rychle stoupala.[85]

Devátého dubna 2003 koalice v čele s USA obsadila hlavní město Bagdád bez většího odporu. Na znamení vítězství američtí vojáci a údajně nadšení Iráčané strhnuli obrovskou bronzovou sochu Saddáma Husajna – akce byla následně využita i médii na podporu legitimizace samotné války. Koalici trvalo celkem šest týdnů k dosažení vítězství

---

[80] Benjamin Isakhan, *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the 'Islamic State'* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015), 3-4.
[81] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 511.
[82] Benjamin Isakhan, *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the 'Islamic State'* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015), 1.
[83] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 511.
[84] Ibid., 512.
[85] Benjamin Isakhan, *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the 'Islamic State'* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015), 1.

v Iráku a svrhnutí tamní vlády.[86]

To však neznamenalo konec války, jelikož se nepodařilo zajistit stabilitu v zemi. Rychle se rozpoutal chaos společně s násilím, hlavně v Bagdádu.[87] Na druhou stranu se povedlo roku 2005 uspořádat první svobodné a rovné volby v Iráku – zvolení měli za úkol vytvořit novou ústavu. Na konci roku 2005 se odehrály už druhé volby, tentokrát do vlády. Problémem však byla politická národní i náboženská roztříštěnost Iráku, která vedla hlavně mezi lety 2006 a 2008 k násilí a chaosu v zemi, ale i k útokům na americké de-facto okupační jednotky.[88]

Jak počet obětí na obou stranách rostl, tak eskalovala i deziluze a nesouhlas s válkou v USA i jinde ve světě. Už roku 2006 se objevil návrh na stáhnutí koaličních vojsk, avšak až roku 2008 Bushova administrativa schválila dokument (Status of Forces Agreement), který nastavil rozvrh pro stahování koaličních vojáků do konce prosince 2011. Po schválení této dohody z obou stran, v prezidentských volbách v USA zvítězil Barack Obama, který se zavázal držet se navržené časové linie Bushem a skutečně v prosinci 2011 se stáhli poslední američtí vojáci z Iráku.[89]

[86] Benjamin Isakhan, *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the 'Islamic State'* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015), 5.
[87] Timothy A. Sayle, *The Last Card Inside George W. Bush's Decision to Surge in Iraq* (De Gruyter, Cornell University Press, 2019), 25, https://www-degruyter-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/doi/10.1515/9781501715204/html#overview (staženo 10. dubna 2024).
[88] Benjamin Isakhan, *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the 'Islamic State'* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015), 7-9.
[89] Ibid., 10-11.

6. Protiválečný aktivismus a protestní hudba v době druhé války v Iráku

Protiválečné hnutí, zformované proti druhé válce v Iráku, bylo tím největším protiválečným hnutím, které do té doby bylo zformované. To je dané i globalizací a internacionálním propojením samotného hnutí (protesty byly dokonce organizovány na mezinárodní úrovni). Na rozdíl od hnutí proti válce ve Vietnamu, kdy demonstrace postupně nabíraly na síle, tak protiválečné hnutí na začátku 21. století bylo schopné mobilizovat občany do demonstrací obrovského rozsahu ještě před začátkem samotné války. Stejně jako u protiválečného hnutí během války ve Vietnamu, tak toto „novodobé" hnutí bylo poskládané z lidí z mnoha prostředí, šlo např. o stoupence levice a antiglobalisty, nebo o mírové a náboženské organizace, ale také o obyčejné občany, kteří se zúčastnili demonstrací jako jednotlivci. Hnutí obecně chápalo druhou válku v Iráku jako silně imperialistickou.[90] Z účastnického hlediska bylo hnutí generačně různorodé a do demonstrací se zapojovalo méně mladých lidí než během války ve Vietnamu. To bylo dáno především zrušenou povinnou vojenskou službou, ale také neochotou mladých lidí se politicky angažovat nebo absencí více volného času.[91]

Už před samotným začátkem války, situace v USA eskalovala z důvodu prosazování invaze Bushovou administrativou. Na scéně se tak začal objevovat i protiválečný disent. Patnáctého února 2003 se po celém světě odehrály koordinované velké protesty proti americké invazi do Iráku, přičemž demonstranti argumentovali tím, že USA nemá k dispozici žádné důkazy, které by potvrzovaly jak přítomnost zbraní hromadného ničení v Iráku, tak spojení Iráku s teroristy zodpovědnými za útoky z 11. září 2001. Na rozdíl od války ve Vietnamu, Američané a Američanky vyjadřovali svůj nesouhlas s válkou v Iráku ještě předtím než začala, zatímco u Vietnamu disentu trvalo mnohem déle se zkoordinovat – válka začala být nepopulární až později.[92]

I po americké invazi do Iráku disent pokračoval ve svých protiválečných aktivitách – demonstrace, protesty, a teach-iny byly organizovány – a s každým rokem války disent také rostl.[93] Umělci a hudebníci se stali součástí protiválečného hnutí, stejně jako během války ve Vietnamu. Na povrch vyvstaly staré písně z doby Vietnamu a novodobí umělci často nahrávali své verze těchto písní, např. skupina Pearl Jam nahrála svou verzi skladby

[90] Barbara Epstein, „Notes on the Antiwar Movement", *Monthly Review-New York* (červenec-srpen 2003): 109-110, https://web.ics.purdue.edu/~hoganr/Soc%20525/Epstein%202003.pdf (staženo 23. března 2024)
[91] Ibid., 113.
[92] Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 511-512.
[93] Ibid., 512-513.

Boba Dylana *Masters of War*. Velmi populárním se stal hip-hopový zpěvák Immortal Technique se svými silně politicky nabitými písněmi, které v sobě měly tvrdou kritiku americké zahraniční politiky. Jednou z takových písní je např. *The 4th Branch* z roku 2003[94] nebo skladba od umělce Lowkeyho *Voices of The Voiceless*, na které Immortal Technique spolupracoval. Spousta dalších umělců skládala písně proti válce, konkrétně proti Bushově administrativě, a proti americké zahraniční politice. Aktivní na tomto poli byla např. již zmíněná kapela Pearl Jam (se svou písní *World Wide Suicide*), Eminem (s písní *Mosh*), kapela Anti-Flag (s písní *911 for Peace*) nebo kapela Green Day (např. s písní *Holiday*).

Mediální pokrytí války se především soustředilo na konkrétní bojové události z války, zatímco téma domácího protestu nebyla v médiích příliš pokryta. Masová média, jako např. The New York Times, často reportovala protiválečné akce bez reflexe a komentáře, zůstávajíc jen u předávání informací.[95]

Co se týče protestní hudby během druhé války v Iráku, tak byl zaznamenán určitý pokles – to bylo dáno tím, že z velkého množství protestních písní se většině nepovedlo dosáhnout komerčního úspěchu. V tomto ohledu hrálo roli několik faktorů: bez dostatečného hraní / zařazení skladeb do repertoáru rádií se nemohly písně stát úspěšnými (to je pravda především v počátečních letech války, kdy YouTube a Spotify ještě nebyly hlavními streamovacími platformami); dále to byly restrikce v podobě požadavků hudebního businessu, hledící hlavně na profit a komerční zájmy (v souvislosti se jedná např. o stáhnutí jasně protiválečného hudebního klipu *American Life* od Madonny jen pár dní po americké invazi do Iráku). Během války ve Vietnamu umělci museli čelit podobnému tlaku, jelikož hlavní způsob, jak šířit svou hudbu bylo pomocí velkých distributorů (velká rádia a společnosti produkující gramofonové desky). Také sledování událostí, které občany a občanky přímo ovlivňovalo nebo bylo národně zaměřeno (např. téma imigrace) mělo též vliv na pokles protestních písní.[96]

Důležitým aspektem této doby byla i potencialita zakázání hraní určitých písní nebo dokonce umělců/umělkyň jako takových z důvodu vyjádření svého protiválečného názoru, který šel proti Bushově administrativě. Např. rapper Mr. Riley, umělec protestující proti válce v Iráku, se přiznal časopisu *The New York Times*, že není schopen přinutit další umělce,

---

[94]Ralph Young, *Dissent: The History of an American Idea* (New York City: New York University Press, 2015), 514.
[95] J. M. Esteve-Faubel et al., „Investigating Press Coverage of Protest Songs During the 2003 Iraq War“, *SAGE Open* (2020): 2, 5, https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2158244020967702 (staženo 4. dubna 2024).
[96] Ibid., 6, 8.

aby se k jeho protestu připojili – jejich důvodem bylo to, že „Rádio zakáže mé písně.“ I z toho důvodu se mnoho hudebníků a hudebnic rozhodlo nepromluvit proti válce.[97] Pozoruhodnou událostí v podobném ohledu se stal skandál okolo country kapely Dixie Chicks – na jednom z jejich koncertů roku 2003 se členka kapely vyjádřila, že se stydí, že pochází se stejného státu, Texas, jako tehdejší prezident G. W. Bush. To vedlo ke ztrátě fanoušků skupiny, k bojkotům skupiny, a k negativnímu veřejnému obrazu.[98]

Písně této doby nebyly dostatečně motivujícími a sjednocujícími hymnami hnutí, jak to bylo u protiválečného hnutí během války ve Vietnamu. Demonstranti a demonstrantky byli většinou starší, tudíž „šedesátková“ a „sedmdesátková“ protestní hudba jim byla bližší než ta nová, zároveň zrušení povinné vojenské služby mělo také vliv na složení protiválečného hnutí, kterému najednou nedominovali mladí muži, kteří se báli odvodu do války, se kterou nesouhlasí.[99]

Během války ve Vietnamu na protestní hudební scéně jasně dominoval folk a rock. Během druhé války v Iráku byla žánrová různorodost mnohem větší – od rocku (např. Springsteen), přes grunge (např. Pearl Jam), hip-hop a rap (např. Black Eyed Peas a Eminem), po punk či pop-punk (např. Green Day).[100] Skrze svou hudbu a živé koncerty mohli hudebníci inspirovat aktivismus ve svých posluchačích, především u mladých lidí. Mnoho z umělců se snažilo, aby nebyl G. W. Bush znovuzvolen roku 2004, ale i když se tomu nezabránili, inspirovaný politický aktivismus nevymizel – jeho odkazem zůstala vysoká účast ve volbách a zažehnutá politická angažovanost u mladší generace.[101]

Postoj veřejnosti se během války v Iráku dost měnil. I přes protesty před samotnou invazí, většina společnosti válku podporovala. Avšak v květnu/červnu 2003 se situace změnila a do jara 2006 veřejnost válku spíše podporovala, ale už byl jasný postupný pokles

---

[97] J. M. Esteve-Faubel et al., „Investigating Press Coverage of Protest Songs During the 2003 Iraq War“, *SAGE Open* (2020): 9, https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2158244020967702 (staženo 4. dubna 2024).
[98] Jeremy V. Adolphson, „“Mad as Hell“: Democratic Dissent and the Unpatriotic Backlash on the Dixie Chicks“, *Journal of Popular Music Studies* 26, č. 1 (2014): 47, https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.is.cuni.cz/doi/pdf/10.1111/jpms.12059 (staženo 24. dubna 2024).
[99] J. M. Esteve-Faubel et al., „Investigating Press Coverage of Protest Songs During the 2003 Iraq War“, *SAGE Open* (2020): 8, https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2158244020967702 (staženo 4. dubna 2024).
[100] Ben Quail, „American Idiots: Charting Protest and Activism in the Alternative Music Scene During George W. Bush’s Presidency“, *Comparative American Studies An International Journal* 18, č. 3 (2021): 306, https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14775700.2021.2015219?casa_token=PlSzShQ6-A8AAAAA%3A-DbBWUeUr3epzuvVFhVU6rZx6js5H-_Pkk4tHXoSShVY-cE9EyYHOPwuQUgjxzeCVIhBek7rsZm5 (staženo 9. března 2024).
[101] Ibid., 314.

v podpoře.[102] Přelom nastal na jaře 2003 kvůli tomu, že byl oznámen oficiální konec války v Iráku a bylo vyhlášeno vítězství, avšak američtí vojáci nadále setrvávali v zemi a postupně se celá situace stala velmi chaotickou. Avšak i přes nesouhlas veřejnosti ohledně setrvání amerických vojáků v Iráku, G. W. Bush byl znovu zvolen prezidentem.[103] Veřejná podpora války postupně nadále klesala, jak rostl nejen počet obětí na obou stranách, ale i náklady na vedení války. Každopádně to nevedlo k okamžitému stažení amerických vojáků – Bushova administrativa sice věnovala pozornost veřejnému mínění, ale nepovažovala ho za naprosto rozhodující. Proto byla často veřejnost zmanipulována a přetvářena, aby souhlasila s tím, co už administrativa odsouhlasila – jednalo se např. o tvrzení, že Irák představuje nebezpečí pro Spojené státy, jelikož jsou tady možné spojitosti mezi zmíněnou zemí, al-Kajdou a zářijovými teroristickými útoky.[104] Až roku 2008 byla přijata dohoda o stažení amerických sil z Iráku do konce roku 2011.

Když nastoupil do prezidentského úřadu Barack Obama, tak už během kampaně se zavázal, pokud bude zvolen, že stáhne americké vojáky z Iráku do konce roku 2011. V dotazníku od NBC News a Wall Street Journal provedeném na přelomu února a března 2009 se vyjádřilo 80 procent dotázaných, z celkového počtu 1007, že podporují B. Obamův slib.[105]

Vývoj podpory (či nesouhlasu) veřejnosti ohledně druhé války v Iráku má několik podobností i rozdílů s vývojem veřejné podpory války ve Vietnamu. V obou situacích se obě administrativy za začátku těšily společenské podpoře konfliktu, avšak jak postupně rostly počty obětí amerických vojáků (v případě Vietnamu jich bylo mnohem více) a na povrch se dostávaly informace, které buď vláda zatajovala nebo se vládní/prezidentova tvrzení ukázala jako nepravdivá, tak veřejná podpora klesala. Zároveň i cena obou válek byla čím dál tím vyšší a trvaly déle než se očekávalo. Na druhou stranu je nutné vzít v povědomí i několik rozdílů. Během války ve Vietnamu fungovala povinná vojenská služba a počty obětí amerických vojáků převyšují ty z doby Iráku – v tomto ohledu protest proti válce byl během Vietnamu silnější. Zároveň do války v Iráku nebyly zapleteny pouze Spojené státy, ale další

[102] J. D. Larson a J. Tolay, „Public Opinion and Media on the War in Iraq: A Check on the Executive?“, *Northeastern Political Science Association* (16.11.2007): 5-6, https://www.academia.edu/download/6138949/Iraq__Media__Public_Opinion__Tolay_and_Larson_.pdf (staženo 13. dubna 2024).
[103] Ayman Nada, „The Influence of the Public Opinion on the American Foreign Policy Towards Iraq 1990-2011“ (magisterská diplomová práce, The American University in Cairo, 2012), 122.
[104] Ibid., 123-124.
[105] Ayman Nada, „The Influence of the Public Opinion on the American Foreign Policy Towards Iraq 1990-2011“ (magisterská diplomová práce, The American University in Cairo, 2012), 96.

členové koalice, jako je např. Velká Británie, což do určité míry zvyšovalo legitimitu války v očích společnosti.

6.1 Analýza vybraných písní

Pro analýzu bylo vybráno sedm písní: *Holiday* od skupiny Green Day, *When the President Talks to God* od Bright Eyes, *George W. Told the Nation* od Toma Paxtona, *Hero of War* od Rise Against, *Let's Impeach the President* od Niel Younga, *Light Up Ya Lighter* od Michaela Frontiho & Spearhead, a píseň *Let Them Eat War* od Bad Religion. Písně byly vybrány z důvodu jejich tematické relevance a jejich podobné popularity (až na vybočující *Holiday*) během druhé války v Iráku, ale také kvůli tomu, že všechny nějakým způsobem adresují vybrané kategorie pro analýzu protestních písní: téma záporné postavy vs. oběti, bezbřehý/slepý patriotismus, imperialismus, využívání občanů na základě jejich společenského statusu či věku (nebo obojí), a nedůvěra k vládě, těm u moci, k elitě.

Je důležité podotknout, že kvalitativní analýza byla provedena na omezeném vzorku, tudíž v tomto ohledu je nutné brát na zřetel určitá omezení.

6.1.1 Holiday

Píseň *Holiday* je součástí alba s názvem *American Idiot* z roku 2004 od kapely Green Day. Po vydání tohoto alba se skupina vydala na turné a koncerty v jeho rámci byly přirovnány k proti-Bushovým shromážděním – např. v Londýně frontman kapely Armstrong uvedl jednu píseň slovy „a big fuck you to the American government." Album se stalo velmi populárním, jak u veřejnosti, tak i v očích kritiků, a dokonce vyhrálo kapele i cenu Grammy.[106] Green Day zůstali politicky aktivní i po albu *American Idiot* a po znovuzvolení W. Bushe prezidentem USA – složili např. politicky nabitou píseň *21 Guns*.

Píseň *Holiday* je jasnou a konfrontační protiválečnou protestní písní, která kritizuje válku a rozhodnutí rozpoutat války kvůli imperialistickým touhám. Skladba je punková s rychlým tempem, což jenom přidává na urgenci problémů, které se kapela v písni snaží vyjádřit, ale také dává najevo vztek a frustraci z dané situace.

Za antagonistu je v písni považován tehdejší prezident G. W. Bush a jeho

[106] Ben Quail, „American Idiots: Charting Protest and Activism in the Alternative Music Scene During George W. Bush's Presidency", *Comparative American Studies An International Journal* 18, č. 3 (2021): 307, https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14775700.2021.2015219?casa_token=PlSzShQ6-A8AAAAA%3A-DbBWUeUr3epzuvVFhVU6rZx6js5H-_Pkk4tHXoSShVY-cE9EyYHOPwuQUgjxzeCVIhBek7rsZm5 (staženo 9. března 2024).

rozhodování v souvislosti s válkou v Iráku. Na druhou stranu do role oběti jsou především staveni vojáci a civilní obyvatelstvo v Iráku. Ruku v ruce s rolí antagonisty jde i nedůvěra vůči prezidentovi – v písni je na něj odkazováno jako „president gasman," což značí, dle zpěváka, Bushovu obsesi s ropou, kterou Irák velmi disponuje – píseň tak i zpochybňuje motivy za rozpoutáním války a zda jsou legitimní. Celý verš zní „Sieg Heil to the president gasman"[107] [108] – první dvě slova jsou narážkou na nacistické Německo a jeho vůdce Adolfa Hitlera, se kterým zpěvák prezidenta Bushe srovnává a kritizuje tím jeho imperialistickou politiku.

V písni kapela naráží i na vládní taktiky vůči těm, kteří neposlouchali či nesouhlasili s válkou v Iráku: v písni je zmíněný Irák, kdy odpovědí USA bylo bombardování, a Francie – odpovědí na francouzský nesouhlas s válkou bylo v písni popsané „zničení" Eiffelových věží, v realitě to víceméně znamenalo snahu o „zrušení" Francie na poli USA (např. se rozjela kampaň, která propagovala název Freedom fries místo French fries[109]).

Téma využívání mužů jako vojáků je v písni evidentní, ale ne tolik prominentní – na začátku písně zpěvák zpívá o „těch, kteří zemřeli beze jména" – naráží tak nejen na vojáky, kteří zemřeli ve válce, která, dle zpěváka, je vedena z imperialistických popudů, ale i na nevinné irácké obyvatelstvo, jež zbytečně zemřelo ve válce.

Samotný refrén je kritikou či varováním před bezbřehým patriotismem. Jedná se o snahu přimět posluchače či posluchačku kriticky přemýšlet nad tím, co se kolem něho/jí děje, zpochybňovat autority a nevěřit všemu, co vládnoucí elita tvrdí.

6.1.2 George W. Told the Nation

Americký zpěvák Tom Paxton složil roku 2007 novou verzi jeho staré písně *Lyndon Johnson Told the Nation* pod aktualizovaným názvem *George W. Told the Nation.* Skladba má stejnou hudbu jako ta původní, jen slova jsou pozměněna, i když ne vždycky úplně – Paxton zachoval i některá slovní spojení, např. „I got a letter from old George W."[110] [111] (původně: from L.B.J.). Zejména refrén je podobný původní verzi, opakují se spojení jako „…told the

[107] YOUMUSIC, „Green Day – Holiday (Audio)", YouTube, 5. listopadu 2016, https://www.youtube.com/watch?v=l2hA8g1cNvQ (staženo 13. dubna 2024).
[108] Pozn. autorky (český překlad): „Sláva vítězství a plynovému prezidentovi"
[109] Guy Michaels a Xiaojia Zhi, „Freedom Fries: When International Relations Damage International Trade", *CentrePiece* (2007/2008): 12, https://ideas.repec.org/p/cep/cepcnp/242.html (staženo 19. dubna 2024).
[110] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation", YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).
[111] Pozn. autorky (český překlad): „Dostal jsem dopis od George W."

nation," „sending fifty/twenty thousand more," „to help save Vietnam/Iraq from Vietnamese/Iraqis," nebo „escalation."[112] [113] [114] Píseň tak o to víc působí mrazivě, když je možné dělat paralely mezi dvěma konflikty vzdálené od sebe několik desítek let.

Za antagonistu je zde jasně vykreslen prezident George W. Bush, oproti tomu je do role oběti postaven americký voják, který musí nést strasti války. Celou písní se jasně nese nedůvěra vůči vládě a prezidentovi, což je evidentní zejména v refrénu. Paxton zpívá o tvrzení G. W. Bushe, že se nejedná o eskalaci a jde pouze o rychlé a snadné vítězství, i když stále do Iráku posílá vojáky, kteří se zaplétají do místních bojů a v době vydání písně válka trvala už přibližně čtyři roky. Posledním veršem refrénu „…save Iraq from Iraqis,"[115] naráží Paxton na motivy, které vedly k rozpoutání války a zda jsou skutečně legitimní.

V poslední sloce zpívá Paxton o městě Fallujah, kde se odehrála jedna z velkých bitev mezi americkými vojáky a al-Kajdou v Iráku a dalšími militanty a zemřelo v ní mnoho amerických vojáků. Zpěvák ve sloce promlouvá k pomyslnému vojákovi a na otázku, proč se bitva stala tak nebezpečnou s vysokým počtem obětí, nabízí odpověď, že vinu do určité míry nese Halliburton a Dick Cheney, tehdejší viceprezident.

Halliburton je průmyslová společnost, která se zaměřuje především na ropu a zemní plyn. Během druhé války v Iráku měla společnost speciální smlouvu s USA ohledně dovozu paliva do Iráku, přičemž služba byla za vysoké částky peněz. Celá situace vyvolala velkou kontroverzi, jelikož tehdejší viceprezident Dick Cheney byl bývalým výkonným ředitelem Halliburtonu.[116]

V písni je jasné i téma imperialismu. Paxton kritizuje rozhodnutí Bushovy administrativy zaútočit na Irák, jelikož z umělcova pohledu se nejednalo o válku, která pramenila z obav o národní bezpečnost a měla za cíl rozšířit demokracii do světa, ale spíše šlo o válku s vlastními profity a zájmy v ropovém průmyslu.

V písni se Paxton taky snaží varovat před následky, které může mít bezbřehý patriotismus. V druhé sloce zpívá v první osobě nejmenovaný voják, který byl nasazen v Iráku a popisuje svou situaci – používání vojenských vozidel Humvees, zatímco „speaking

---

[112] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation", YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).
[113] Tom Paxton – téma, „Lyndon Johnson Told the Nation", YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9fuQiWIAEBE (staženo 9. dubna 2024).
[114] Pozn. autorky (český překlad): „… řekl národu", „posílám padesát/dvacet tisíc víc", „k zachránění Vietnamu/Iráku od Vietnamců/Iráčanů", „eskalace"
[115] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation", YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).
[116] Don van Natta Jr., „High Payments to Halliburton for Fuel in Iraq", *The New York Times*, 10.12.2003, ftlcomm.com/ensign/desantisArticles/2003_800/desantis857/HalliburtonNYT.pdf (staženo 18. dubna 2024).

fondly of the president.“[117] [118]

Na začátku písně je viditelné i téma využívání mladých mužů ve válce. Slova „Son, I hate to trouble ya // … // I know you've already been there twice // But I am sending you back to Baghdad.“[119] [120] I když v době války v Iráku už neplatila povinná vojenská služba jako během Vietnamu, a muži či ženy vstupovali do armády dobrovolně, tak Paxton i tak zdůrazňuje využívání vojáků – především k dosažení vlastních cílů. Verš „It's time for me to roll the dice,“[121] [122] zdůrazňuje v jakém mínění, dle autora, má prezident G. W. Bush vojáky.

6.1.3 When the President Talks to God

Bright Eyes je americká indie rocková kapela z Omahy, Nebrasky. Jejími členy jsou Conor Oberst, Mike Mogis a Nathaniel Walcott.[123] Během jejího dvaceti tří letého působení se podařilo kapele proslavit – některé jejich písně nazpívali slavní umělci a umělkyně, např. Lorde, The Killers, Phoebe Bridgers a další.[124] Píseň *When President Talks to God* vydala kapela roku 2005,[125] přičemž se jedná o protestní píseň zaměřenou na administrativu prezidenta Bushe i jeho samotnou osobu. Skladba je velmi konfrontační a ke zpěvu je přidána pouze kytara, což jen zdůrazňuje onu kritiku a frustraci. Nejedná se pouze o protiválečnou protestní píseň, jelikož jsou v ní zahrnuty komentáře i na společenské problémy v USA.

Jak už samotný název písně napovídá, tak za antagonistu je zde vykreslen tehdejší prezident G. W. Bush a jeho rozhodování – kapela zdůrazňuje např. omezování ženských práv, černobílý pohled na věc, nebo utajování volebních podvodů. Na druhou stranu do role oběti staví kapela nejen již zmíněné ženy, ale i chudé obyvatelstvo, které je posíláno do

---

[117] Tom Paxton – téma, „Lyndon Johnson Told the Nation“, YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9fuQiWIAEBE (staženo 9. dubna 2024).
[118] Pozn. autorky (český překlad): „hezky si povídáme o svém prezidentovi“
[119] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation“, YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).
[120] Pozn. autorky (český překlad): „Synu, nechci tě otravovat // Vím, že už jsi tam byl dvakrát // Ale posílám tě znovu do Bagdádu“
[121] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation“, YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).
[122] Pozn. autorky (český překlad): „Je čas, abych si hodil kostkami“
[123] „Music | Bright Eyes“, Bright Eyes Music, bandcamp, aktualizované 2024, https://brighteyes.bandcamp.com/ (staženo 14. dubna 2024).
[124] „Bright Eyes“, Bright Eyes, aktualizované 2022, https://www.thisisbrighteyes.com/news.php (staženo 14. dubna 2024).
[125] Bright Eyes, „When The President Talks To God“, YouTube, 2. května 2021, https://www.youtube.com/watch?v=NFg6vjeVEIk (staženo 14. dubna 2024).

války.

Celá píseň je protkaná tématem nedůvěry v prezidenta, která se projevuje již zmíněné kritice. Dále je prominentní např. ve verších, kdy se zpěvák táže, zda se prezident ptá Boha, kteří odsouzení by měli dostat trest smrti nebo který volební podvod by měl být utajen před veřejností – tyto otázky jasně podtrhávají onu nedůvěru, která je založena na využívání moci a postavení.

Využívání na základě společenského postavení či věku je očividné v první sloce, kdy si zpěvák klade otázku, zda prezident během konverzací s Bohem mluví o posílání „poor farm kids“[126] do války.

Píseň se dotýká i témata imperialismu – ve čtvrté sloce zpěvák poukazuje na to, že prezident a Bůh spolu vybírají, které země napadnou, což jasně kritizuje americkou politiku imperialismu. Verš je následován otázkou, zda spolu rozhodují, které muslimské duše můžou ještě být spaseny – kapela tak odsuzuje na nejen probíhající válku v Iráku, ale i na válku v Afghánistánu, do které byly USA v té době zapleteny už čtyři roky. Ve sloce jedna se zpěvák ptá, zda během konverzace mezi prezidentem a Bohem, Bůh navrhuje „oil hike,“ což je dalším odkazem na probíhající konflikt na Blízkém Východě.

Z celé písně je jasný velmi silný náboženský podtext, který poukazuje na rizika náboženského extremismu. Skladba nekritizuje přímo náboženství, ale spíše využívání náboženství jako nástroje k vlastním ziskům.

6.1.4 Hero of War

Rise Against je americká punková a rocková kapela, která se zformovala roku 1999 v Chicagu, Illinois. Roku 2008 kapela vydala album pod názvem *Appeal to Reason*, jehož součástí byla píseň *Hero of War*. Od momentu založení kapely se toto album v té době stalo nejúspěšnějším.[127]

Píseň zpívá o zkušenostech vojáka a následně i veterána, mapující problémy a výzvy, kterým musí vojáci během vojenské služby čelit. Antagonista ve skladbě není nikdo konkrétní, spíše se jedná o systematického zločince – válečná ideologie, glorifikace války, násilí, psychologické následky války. Do oběti je postaven obyčejný voják, který těmto problémům musí čelit.

[126] Pozn. autorky (český překlad): „chudé děti z farmy“
[127] „Rise Against Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“, Rise Against, AllMusic, aktualizované 2024, https://www.allmusic.com/artist/rise-against-mn0000175992#biography (staženo 14. dubna 2024).

Píseň začíná popisem situace, kdy je muž osloven rekrutujícím, který mu nabízí možnost vidět svět a ještě mu k tomu zaplatí, jen když ponese s sebou zbraň. Využívání mužů k narukování do armády a následnému boji ve válce je ve skladbě spíše sekundární a je prominentní hlavně právě v úvodu písně.

Hlavním tématem písně je přehnaný až bezbřehý patriotismus a jeho kritika. První verze refrénu představuje vojáka, který je připraven bojovat, je nadšený odejít do války a je připraven zemřít za svou zemi. Dále jsou popisovány vojákovy zkušenosti, kde je zdůrazněno násilí, které doprovází války, a především morální dvojznačnost násilí. Právě druhá sloka popisuje odnesení sledovaného muže vojáky a jeho následné mučení a šikana – voják, z jehož pohledu je píseň zpívána, se nejdříve zdráhal participace, ale nakonec se přidal. Druhým příběhem je zastřelení dívky či ženy ‚naším' vojákem, která se ale vzdávala pomocí bílé vlajky. Bílá vlajka je dávána do kontrastu s její rudou krví. Skrze popsané příběhy ve skladbě tak kapela odsuzuje násilí ve válkách.

Druhá verze refrénu silně připomíná verzi první, ale nese se již v úplně jiném duchu – je popsána deziluze s válkou a psychologické následky, které válka na vojáky má („Just medals and scars // So damn proud of me"[128] [129]). V tomto momentu je voják již vystřízlivělý ze svého slepého patriotismu a heroismu.

6.1.5 Let's Impeach the President

Zpěvák a písničkář Neil Young vydal velmi politicky nabitou píseň *Let's Impeach the President* roku 2006 v rámci alba *Living With War*. Neil Young, jehož hudební působení sahá až do šedesátých let minulého století, o tomto albu napsal, že je to „metalový rockový protest" a že se jedná o „metalovou verzi Phila Ochse a Boba Dylana."[130]

Píseň je přímou kritikou tehdejšího prezidenta George W. Bushe, a i podle názvu je jasné, že hlavním poselstvím skladby je odstranění Bushe z prezidentského křesla. Do role antagonisty je logicky postaven prezident Bush a jeho rozhodování, do role oběti Young staví obecně americkou společnost. Nejedná se pouze o protiválečnou protestní píseň – kritika války součástí písně je, ale mimo to jsou obsažena i další témata, např. společenské

[128] RiseAgainst, „Rise Against – Hero Of War (Official Video)", YouTube, 26. listopadu 2009, https://www.youtube.com/watch?v=_DboMAghWcA (staženo 14. dubna 2024).
[129] Pozn. autorky (český překlad): „Jen medaile a jizvy // Jsou na mě sakra pyšné"
[130] Charley Rogulewski, „Neil Young: Impeach the President", *The Rolling Stone*, 18. dubna 2006, https://www.rollingstone.com/music/music-news/neil-young-impeach-the-president-92646/ (staženo 15. dubna).

problémy USA nebo bezpečnostní problémy.

Téma nedůvěry vůči prezidentovi je tím hlavním tématem celé skladby a je prominentní od začátku do konce. Young zpívá o tom, že prezident zneužívá moc, která v něj byla demokraticky složena, že si pozměňuje fakta, aby jeho verze příběhu dávala smysl, dále ho obviňuje ze sledování svých občanů skrze telefony a počítače. Píseň volá po zodpovědnosti a kritizuje využívání moci na základě postavení.

Ve druhé sloce Young zpívá o tom, že zmíněné ohýbání faktů, aby nová verze příběhu byla smysluplná, využívá prezident k odůvodnění odvádění mužů do války – toto podtextově kritizuje nejen využívání mužů pro, ze zpěvákova pohledu, prezidentovy zájmy, ale také imperialistickou politiku – Young dává najevo v první a druhé sloce písně, že nevěří, že důvody pro rozpoutání války v Iráku jsou legitimní.

6.1.6 Light Up Ya Lighter

Michael Franti je americký politicky aktivní zpěvák, který se narodil roku 1966 Oaklandu, Kalifornii.[131] Dnes vystupuje se svou pop-rockovou kapelou Spearhead, která má i prvky rapu, indie a reggae. Kapela odstartovala roku 1990 albem *Home*, které obsahovala písně komentující problém lidí bez domova a epidemie AIDS. Roku 2006 Franti s kapelou vydal album *Yell Fire!* – album bylo vydáno po Frantiho návštěvě Izraele, Palestiny a Iráku. Součástí je i píseň *Light Up Ya Lighter*.[132]

Skladba je silnou protiválečnou protestní písní s konfrontačními slovy, skrze které se Franti snaží poukázat na problémy a následky, které válka přináší. Samotný název písně „Light Up Ya Lighter“ naráží na zapálení zapalovače fanoušky na koncertech, jakožto symbol solidarity a soudržnosti. Franti ve skladbě srovnává válku v Iráku s válkou ve Vietnamu – Franti zpívá z pozice vojenského náboráře, který tvrdí, že tento konflikt rozhodně není jako Vietnam, ale pak dodává poznámku „Except for the bullets, except for the bombs, except for the youth that's gone“[133] [134] – zpěvák se tak snaží poukázat na podobnost konfliktů.

---

[131] „Michael Franti Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“, Michael Franti, AllMusic, aktualizované 2024, https://www.allmusic.com/artist/michael-franti-mn0000394785 (staženo 15. dubna 2024).

[132] „Michael Franti & Spearhead Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“, Michael Franti & Spearhead, AllMusic, aktualizované 2024, https://www.allmusic.com/artist/michael-franti-spearhead-mn0002061247 (staženo 15. dubna 2024).

[133] ANTI–Records, „Michael Franti and Spearhead – „Light Up Ya Lighter“ (Full Album Stream)“, YouTube, 8. září 2014, https://www.youtube.com/watch?v=1FXVkj1J7OQ (staženo 15. dubna 2024).

[134] Pozn. autorky (český překlad): „Až na ty kulky, až na ty bomby, až na to ztracené mládí“

Jako antagonista jsou v písni vykresleny bohaté vládnoucí elity – např. ze začátku písně Franti kritizuje konkrétně senátory, kteří si užívají bezpečnosti a dovolené, zatímco američtí vojáci jsou v zahraničí a bojují za USA; ve skladbě se objevuje i přímá kritika tehdejšího prezidenta G. W. Bushe. Do role oběti jsou postaveni vojáci – Franti zpívá o tom, jak jsou nejprve zmanipulováni do narukování do armády, ale také i o jejich návratu z války, kdy si veteránů následně nikdo neváží a zůstanou jim pouze fyzická a psychologická zranění. Nedůvěra je silným tématem písni a je už vyjádřena skrze kritiku bohatých elit.

Využívání mužů pro vojenské účely je ve skladbě prominentní. Konkrétně Franti zpívá o manipulaci chudých mladíků, aby narukovali do armády – jsou jim nabízeny peníze i prospekt „mužství." Ke konci písně Franti však poukazuje na lži a pokrytectví elit, a dává najevo, že jim jde pouze o peníze.

Téma imperialismu se píseň také dotýká, když Franti zpívá o vedení války hlavně z důvodu profitů z ropy. Mimo to zpochybňuje i celý koncept války proti teroru, jelikož ho chápe jako válku proti míru. Téma bezbřehého patriotismu není v písni tolik prominentní, ale i tak se tam nepřímo objevuje. Zpěvák varuje před pokrytectvím vládnoucích elit, které jdou pouze za vlastními zisky, a snaží se přinutit posluchače ke kritickému myšlení a zpochybňování – „don't let them fool you."[135] [136]

6.1.7 Let Them Eat War

Kapela Bad Religion byla založena roku 1980 v Los Angeles, Kalifornii. Jejím stylem je především rock a hardcore punk. Na přelomu osmdesátých a devadesátých let kapela vydala tři alba, *No Control*, *Against the Grain*, a *Recipe for Hate* – ty jí zajistily úspěch u rockového publika a kapela se také stala jednou z větších na poli amerického punku. Roku 2004 vydala kapela album *The Empire Strikes First*, jehož součástí je právě skladba *Let Them Eat War*.[137]

Název písně „Let them eat war" je parafrází na větu údajně pronesenou Marií Antoinettou „Let them eat cake," která má vyobrazit chování bohatých k chudým. V písni je antagonista vykreslen jako bohatá vládnoucí elita, v té době Bushova administrativa. Do role oběti jsou vyobrazeni obyčejní občané, zejména pak chudá část americké společnosti, která musí nést následky války a válkou poháněné ekonomiky.

[135] ANTI–Records, „Michael Franti and Spearhead – „Light Up Ya Lighter" (Full Album Stream)", YouTube, 8. září 2014, https://www.youtube.com/watch?v=1FXVkj1J7OQ (staženo 15. dubna 2024).
[136] Pozn. autorky (český překlad): „nenech se jimi podvést"
[137] „Bad Religion Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic", Bad Religion, AllMusic, aktualizované 2024, https://www.allmusic.com/artist/bad-religion-mn0000062823#biography (staženo 15. dubna 2024).

Téma nedůvěry vůči vládnoucí elitu je důležitým tématem v celé písni. Ve druhé sloce kapela zpívá o tom, že ti u moci si spokojeně žijí v luxusu, zatímco chudým dávají jen válku. Dodatečně píseň kritizuje rozhodování Bushovy administrativy, i když konkrétně tehdejší prezident či kdokoliv jiný zmíněn není, a jak jejím rozhodováním podporují sociální nerovnosti ve společnosti – jak tedy občané můžou důvěřovat vládě, která se takto chová k vlastním občanům?

Téma využívání občanů na základě jejich sociálního postavení je v písni též prominentní. Refrén zpívá o tom, že řešení chudoby leží v dávkování samotné války chudým. Bohatí tak využívají chudého postavení jiných, kteří se tak nemůžou bránit, kvůli vidině finančního zisku.

7. Komparace sledovaných období

Tato závěrečná kapitola obsahuje komparaci zanalyzovaných písní obou období za účelem zjištění podobností či rozdílností v protestních písních z šedesátých či sedmdesátých let 20. století a z první dekády 21. století.

V šedesátých a sedmdesátých letech minulého století protiválečné protest songy se většinou věnovaly pouze tématu války a proti tomu promlouvaly (*Fortunate Son, Masters of War, Lyndon Johnson Told the Nation, War, I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag* a částečně i *For What It's Worth* z pohledu protiválečných protestů). Druhým důležitým tématem byl boj za občanská práva, který cloumal společností v USA a v některých písních se komentáře k tomuto tématu objevovaly vedle těch reagujících na válku ve Vietnamu (např. *Eve of Destruction*). Většinou se neobjevovaly žádná jména či se neodkazovalo na konkrétní události (až na píseň *Lyndon Johnson Told the Nation*, která zmiňuje jak jméno tehdejšího prezidenta, tak i samotný Vietnam, a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag*, která v refrénu odkazuje na Vietnam, ale ne na konkrétní osobu nebo osoby).

Na druhou stranu protestní písně z doby druhé války Iráku obsahují komentáře ke konkrétním lidem nebo událostem – např. píseň *George W. Told the Nation* v samotném názvu zmiňuje jméno prezidenta, odkazuje na samotný Irák i jeho hlavní město a mluví i o společnosti Halliburton a tehdejším viceprezidentovi Dicku Cheneym. *Holiday* oslovuje prezidenta titulem a stejně tak i *When the President Talks to God, Let's Impeach the President* a *Light Up Ya Lighter*. *Light Up Ya Lighter* zmiňuje i jméno Osama bin Ládina, *Let's Impeach the President* zase zmiňuje jméno samotné organizace al-Kajdy. Často se v písních vedle protiválečné zprávy objevují i poznámky na společenské problémy (nerovnosti) – jedná se o písně *When the President Talks to God*, *Let's Impeach the President* a *Let Them Eat War*. Zároveň v písních proti válce v Iráku se objevuje mnohem více přímých detailů k samotnému probíhajícímu konfliktu, tedy k Iráku, než se objevovalo během války ve Vietnamu – např. píseň *George W. Told the Nation* přibližuje používanou techniku americkými vojáky a popisuje jednu z konkrétních bitev v rámci celé války nebo píseň *Light Up Ya Lighter* zpívá o konkrétní vojenském vybavením, které bezejmenný voják vyfasuje.

Co se týče kategorie číslo 1, tématu *antagonisty vs. oběti*, tak ve vybraných písních z doby Vietnamu byl „zločinec" bez konkrétní charakteristiky, čistě jen autority či vládnoucí elity bez tváře – zde je výjimkou píseň *Lyndon Johnson Told the Nation*, která otevřeně kritizuje tehdejšího prezidenta Johnsona. *Fortunate Son* považuje za antagonisty privilegované, bohaté a vládnoucí elity; *Masters of War* zase kriticky a konfrontačně

promlouvá k válečným štváčům, avšak nenabízí nikoho konkrétního; v *Eve of Destruction* je antagonistou samotná válka a ti, kteří svými rozhodnutími podporují nerovnost a násilí; píseň *For What It's Worth* také nestaví do záporné role žádnou konkrétní osobu; *War* je emocionální a tvrdou kritikou samotné koncepce války; a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag* považuje za antagonistu USA s povinností vojenské služby a bohaté elity bez tváře.

V kontrastu s písněmi z období druhé války v Iráku je viditelná značná změna. Pět ze sedmi vybraných písní do role antagonisty staví konkrétní osobu, a to tehdejšího prezidenta George W. Bushe. Jde o píseň *Holiday*, ve které je Bush označován jako „president gasman"; *George W. Told the Nation*, která už ve svém názvu dává najevo svou tématiku (je jedinou písní, která oslovuje antagonistu přímo jménem); dále se jedná o skladbu *When the President Talks to God*, drsnou kritiku Bushe a jeho administrativy; *Let's Impeach the President* s jasnou zprávou o odstranění prezidenta z Bílého domu; a v neposlední řadě *Light Up Ya Lighter*, ve které je odkazováno na prezidenta v souvislosti s bombardováním Iráku.

Druhá strana mince popisuje roli *oběti* v písních a koho tak chápali vybraní interpreti v jejich daných obdobích. Během války ve Vietnamu bylo velmi důležité téma povinné vojenské služby (což často také odpovídalo na kategorii *využívání občanů na základě jejich věku a postavení*) a proto interpreti stavěli do role oběti obyčejné muže, kteří byli nuceni narukovat do armády a následně být i nasazeni ve Vietnamu. V písni *Fortuntate Son* je za oběť považován muž z neprivilegovaného prostředí, v *Lyndon Johnson Told the Nation, War* a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag* je to voják. Ve skladbě *For What It's Worth* jsou za oběť považováni mladí lidé celkově a v písních *Eve of Destruction* a *Masters of War* jsou do role oběti staveni vojáci, ale i společnost jako taková.

Během druhé války v Iráku povinná vojenská služba už neplatila a občané vstupovali do armády dobrovolně. I přesto někteří interpreti stavěli do role oběti vojáky, jelikož z jejich pohledu válka v Iráku byla nástrojem imperialistické politiky tehdejší prezidentské administrativy a byla využívána k vlastním ziskům. *Holiday* staví do role oběti nejen obyčejného vojáka, který nasazuje vlastní život kvůli, z pohledu kapely, imperialistickým záměrům tehdejší administrativy, ale i občany nesouhlasící s válkou a civilní obyvatelstvo v Iráku, které je nuceno nést následky války v jejich zemi. Stejně tak *When the President Talks to God* považuje za oběti nejen vojáky, ale i chudou část obyvatelstva a ženy v USA a civilní obyvatele v Iráku; podobně reaguje i píseň *Let's Impeach the President*, která považuje za oběť v tehdejší situaci celou společnost – vojáky, obyčejné občany a utlačované

skupiny. Skladby z doby druhé války v Iráku jsou tak v rámci této kategorie různorodější než ve skladbách z období Vietnamu, které se soustředily především na muže jako vojáky.

Na kategorii *oběti* navazuje i kategorie *využívání občanů na základě jejich společenského postavení a/nebo věku*. Během války ve Vietnamu bylo toto téma velmi důležité, protože reagovalo na povinnou vojenskou službu a mladí muži byli nuceni narukovat do armády. Šest ze sedmi vybraných písní obsahuje reakce na tuto kategorii. Na druhou stranu během války v Iráku už povinnost vstoupit do armády neplatila, avšak k tématu využívání občanů bylo přistoupeno z jiné strany – jak bylo zmíněno, pokud je řeč o mužích jako vojácích, tak byli vojáci využíváni k boji ve válce, která nebyla z pohledu některých interpretů rozpoutána z legitimních důvodů. Jedná se o písně *When the President Talks to God, George W. Told the Nation, Holiday, Let's Impeach the President* a *Light Up Ya Lighter*.

Co se týče kategorie *nedůvěry vůči vládě, vládnoucí elitě, autoritám či prezidentovi*, tak ta je prominentní v písních v obou období. V obou válkách vládnoucí autority lhaly nebo zatajovaly určité informace před veřejností, což se promítlo do vybraných písní. Písně *Masters of War* a *Lyndon Johnson Told the Nation* obsahují tvrdou kritiku lží a podvodů tehdejší administrativy, *Fortunte Son* a *Eve of Destruction* mají v sobě nedůvěru vůči vládnoucím elitám v rámci kritiky jejich pokrytectví nebo rozhodování, které podporuje násilí a nerovnosti ve společnosti. V písních *For What It's Worth* a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag* není kategorie tolik prominentní, ale vyskytuje se v nich podtextově skrze kritiku tehdejší situace a skrze snahu přimět občany kriticky přemýšlet a nevěřit všemu, co někdo tvrdí.

V písních z období druhé války v Iráku je nedůvěra vidět mnohem více – čtyři písně ze sedmi obsahují jasnou nedůvěru vůči prezidentovi Bushovi (*Holiday, George W. Told the Nation, When the President Talks to God* a *Let's Impeach the President*), dvě písně (*Light Up Ya Lighter* a *Let Them Eat War*) taky mají v sobě kategorii nedůvěry, jen ne tolik silně vyjádřenou a je vidět skrze kritiku vládnoucích elit, kterým interpreti nevěří, jelikož se [elity] soustředí na vlastní zisky.

Kategorie *imperialismu* ukazuje, že druhá válka v Iráku byla více chápána jako imperialistická a byla tak i v písních častěji nazývána, i když ne konkrétně slovem „imperialistická", než válka ve Vietnamu. Z vybraných písních ze šedesátých a sedmdesátých let 20. století pouze tři okrajově zmiňují kritiku imperialistické politiky (*Masters of War, Lyndon Johnson Told the Nation*, *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag*). Na

druhou stranu u druhé války v Iráku se kritika imperialismu USA (více i méně) objevuje v pěti vybraných písních ze sedmi (*Holiday, George W. Told the Nation, When the President Talks to God, Let's Impeach the President, Light up Ya Lighter*).

Kategorie *bezbřehého patriotismu* se objevuje v podobné míře v písních z obou období. Písně *For What It's Worth* a *I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag* nejvíce kritizují či varují před bezbřehým patriotismem a jeho následky; písně *Lyndon Johnson Told the Nation* a *Eve of Destruction* krajně zmiňují kritiku této kategorie. Z druhého období se tato kategorie vyskytovala též ve čtyřech písních – více u *Holiday* (která varuje před bezbřehým patriotismem především v refrénu) a *Hero of War* (která popisuje vývoj z přehnaného patriotismu až v deziluzi s válkou a následky války na vojáka); okrajově se kritika bezbřehého patriotismu objevuje u písní *George W. Told the Nation* a *Light Up Ya Lighter*.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem zpracovala téma protiválečných protest songů v reakci na válku ve Vietnamu a druhou válku v Iráku. Pomocí vybraných reprezentativních písní z obou období a jejich analýzy na základě stanovených kategorií jsem vykreslila, jak v nich byla zobrazována zahraniční politika USA; dvě kapitoly byly věnovány i protiválečnému aktivismu včetně stanovení, jaké místo protestní písně v rámci protiválečného aktivismu zaujímají. V závěru práce jsem provedla komparaci písní z obou období na základě zmíněných srovnávacích kategorií.

Pomocí komparace jsem potvrdila tvrzení své teze, že písně z období války ve Vietnamu velmi často obsahovaly kritiku využívání mladých mužů jakožto vojáků – to se vázalo na povinnou vojenskou službu. Dalším důležitým tématem pro období Vietnamu byla kritika vládnoucích elit, vlády či v jednom případě i konkrétně tehdejšího prezidenta (*Lyndon Johnson Told the Nation*) – kritika se objevila u všech vybraných písní až na jednu (*War*), která kritizovala samotnou válku.

Potvrdila jsem analýzou i teze o konkrétně zaměřené kritice a zahrnutí dalších témat než jen těch protiválečných v písních z období druhé války v Iráku. Pět písní ze sedmi přímo kritizuje tehdejšího prezidenta Bushe. Písně obsahují i konkrétnější narážky na další osoby a události. Tři z vybraných písní také zahrnuly ve svých textech mimo protiválečné poselství i komentáře ohledně společenských nebo bezpečnostních problémech USA. Vyvrátila jsem svoji původní tezi, že výraznou podobností v písních bude anti-imperialismus. Toto téma se objevuje ve skladbách z obou období, avšak písně z období druhé války v Iráku na imperialismus reagují mnohem více.

Na základě analýzy vybraných protestních písní došlo na určitý vývoj – např. kritika se s postupem času zkonkrétnila, imperialismus začal být více vnímán v 21. století, téma využívání občanů na základě jejich sociálního postavení nebo věku prošlo vývojem a bylo v každém období chápáno trochu jinak. Písně z doby Iráku jsou více tematicky různorodější než ty z doby Vietnamu. Na druhou stranu byla ale zachována i kontinuita v protiválečných protestních písních – stále je velmi důležitým tématem kritika vládnoucí elity, využívání občanů je též důležité a objevuje se často v obou obdobích (i když uchopeno z různých úhlů pohledu), bezbřehý patriotismus hraje v obou obdobích signifikantní roli a interpreti se snaží před ním v jejich písních varovat. Tato kontinuita v protestních písních ze sledovaných období vypovídá o přetrvávající kritice zahraniční politiky USA, především když se jedná o

válku, která je v očích veřejnosti nebo umělce intervenční a imperialistická.

Výrazně se proměnil formát protest songu ve sledovaných obdobích kvůli technologickým a mediálním pokrokům. Během války ve Vietnamu se protestní hudba šířila skrze rádia či gramofonové desky, ale hlavně pomocí koncertů, kdy se lidé jednoduše sešli a zpívali spolu, vytvářejíc tak určitý pocit solidarity a sounáležitosti. Na druhou stranu během druhé války v Iráku se situace signifikantně změnila – hudba byla šířena mnohem rychleji a efektivněji, a to díky CD, streamovacím platformám, či možnosti písně digitálně stahovat. Tento technologický pokrok znamenal jednodušší přístup k písním, jejich rychlejší distribuci, která nebyla limitována geografickými hranicemi. Protestní písně tak mohly spojovat aktivisty či umělce přes celý svět.

Summary

In my bachelor's thesis I described and analysed the topic of anti-war protest songs reacting to the Vietnam War and the second war in Iraq. Through the selected representative songs from both time periods and their analysis based on established categories, I explained how the U.S. foreign policy was depicted in those songs; two chapters were dedicated to anti-war activism including the description of the role protest songs play within the anti-war activism. In the last chapter I conducted a comparison of songs from both time periods based on the mentioned established categories.

Through the comparison I confirmed a statement of my thesis, that songs from the Vietnam War period often included the criticism of exploitation of young men as soldiers – that was connected to the compulsory military service. Another important topic for the Vietnam War period was the criticism of the ruling elite, government or specifically the president in one case (*Lyndon Johnson Told the Nation*) – the criticism appeared in every picked song except for one (*War*) that criticised the concept of war itself.

Through analysis I also confirmed my thesis about specifically aimed criticism and the inclusion of other topics than just anti-war ones in song from the second war in Iraq period. Five of the seven picked songs directly criticise President Bush. The songs also contain more specific comments to other people and events. Three of the selected songs also included in their lyrics, in addition to the anti-war messages, comments on the U.S. social or security problems. I disproved my original thesis that anti-imperialism would be a significant similarity in the songs. This theme appears in songs from both time periods, but songs from the Iraq War are much more representative to the topic of imperialism.

Based on the analysis of selected protest songs, certain developments have occurred – e.g., the criticism has become more concrete over time, imperialism has become more perceived in the 21st century, the topic of exploitation of citizens based on their social status or age has undergone development and was understood a little differently in each time period. Songs from the Iraq era are more thematically diverse than those from the Vietnam era. On the other hand, continuity was also preserved in anti-war protest songs – criticism of the ruling elite is still a very important theme, the exploitation of citizens is also important and appears often in both periods (even if grasped from different points of view), blind patriotism plays in both periods a significant role and artists try to warn against it in their songs. This continuity in protest songs from the selected periods speaks

to the ongoing criticism of U.S. foreign policy, especially when it comes to a war that is interventionist and imperialistic in the eyes of the public or the artist.

The format of protest songs has changed significantly in the periods due to technological and media advances. During the Vietnam War, protest music spread through radios and LP records, but mainly through live concerts, where people simply got together and sang together, creating a sense of solidarity and belonging. On the other hand, during the second war in Iraq, the situation changed significantly – music was distributed much faster and more efficiently, thanks to CDs, streaming platforms, or the possibility of digitally downloading songs. This technological progress meant easier access to songs, their faster distribution, which was not limited by geographical boundaries. Protest songs could thus unite activists or artists all over the world.

Použitá literatura

Adolphson, Jeremy V. „“Mad as Hell“: Democratic Dissent and the Unpatriotic Backlash on the Dixie Chicks“. *Journal of Popular Music Studies* 26, č. 1 (2014): 47-63, https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.is.cuni.cz/doi/pdf/10.1111/jpms.12059 (staženo 24. dubna 2024).

AllMusic. „Bad Religion Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“. Bad Religion. Aktualizované 2024. https://www.allmusic.com/artist/bad-religion-mn0000062823#biography (staženo 15. dubna 2024).

AllMusic. „Country Joe & the Fish Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“. Country Joe & the Fish. Aktualizované 2024. https://www.allmusic.com/artist/country-joe-the-fish-mn0000128266 (staženo 12. dubna 2024).

AllMusic. „Michael Franti Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“. Michael Franti. Aktualizované 2024. https://www.allmusic.com/artist/michael-franti-mn0000394785 (staženo 15. dubna 2024).

AllMusic. „Michael Franti & Spearhead Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“. Michael Franti & Spearhead. Aktualizované 2024. https://www.allmusic.com/artist/michael-franti-spearhead-mn0002061247 (staženo 15. dubna 2024).

AllMusic. „Rise Against Songs, Albums, Reviews, Bio & More | AllMusic“. Rise Against. Aktualizované 2024. https://www.allmusic.com/artist/rise-against-mn0000175992#biography (staženo 14. dubna 2024).

Anderson, Terry H. *The Sixties*. New York: Routledge, 2018.

ANTI–Records. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=1FXVkj1J7OQ. (staženo 15. dubna 2024).

Bandcamp. „Music | Bright Eyes“. Bright Eyes Music. Aktualizované 2024. https://brighteyes.bandcamp.com/ (staženo 14. dubna 2024).

Barry McGuire – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=_38SWIIKITE. (staženo 11. dubna 2024).

Bernstein, Irving. *Promises Kept: John F. Kennedy's New Fronties*. Cary: Oxford University Press, 1991.

Bloom, Alexander. *Long time gone: sixties America then and now*. New York: Oxford University Press, Inc., 2001.

Bordowitz, Hank. *Bad Moon Rising: The Unauthorized History of Creedence Clearwater Revival.* Chicago: Chicago Review Press, 2007.

Bright Eyes. „Bright Eyes“. Aktualizované 2022. https://www.thisisbrighteyes.com/news.php (staženo 14. dubna 2024).

Bright Eyes. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=NFg6vjeVEIk. (staženo 14. dubna 2024).

Browne, David. „‘For What It’s Worth‘: Inside Buffalo Springfield’s Classic Protest Song“. *The Rolling Stone*, 11. listopadu 2016, https://www.rollingstone.com/music/music-features/for-what-its-worth-inside-buffalo-springfields-classic-protest-song-106435/ (staženo 11. dubna 2024).

Creedence Clearwater Revival. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=40JmEj0_aVM. (staženo 10. dubna 2024).

Denisoff, R. Serge a Mark H. Levine. „The Popular Protest Song: The Case of “Eve of Destruction““. *The Public Opinion Quarterly* 35, č. 1 (1971): 117-122, https://www.jstor.org/stable/2747908 (staženo 23. března 2024).

Buffalo Springfield – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=kL3KuEQaQVw. (staženo 11. dubna 2024).

Burns, Gary. „Edwin Starr, 1942–2003“. *Popular Music and Society* 26, č. 4 (2003): 527-527, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/0300776032000144977 (staženo 12. dubna 2024).

Country Joe McDonald – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=9w_TmB3ggc4. (staženo 12. dubna 2024).

Daggett, Stephen. „Costs of Major U.S. Wars“. *Congressional Research Service* (29. červen 2010): 1-5, https://hankeringforhistory.com/wp-content/uploads/RS22926.pdf (staženo 24. dubna 2024).

Edwin Starr – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=hZJRJpbGkG4. (staženo 10. dubna 2024).

Epstein, Barbara. „Notes on the Antiwar Movement“. *Monthly Review-New York* (červenec-srpen 2003): 109-116, https://web.ics.purdue.edu/~hoganr/Soc%20525/Epstein%202003.pdf (staženo 23. března 2024).

Esteve-Faubel, J.M. a et al. „Investigating Press Coverage of Protest Songs During the 2003 Iraq War“. *SAGE Open* (2020): 1-13, https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2158244020967702 (staženo 4. dubna 2024).

Gaillard, Frye. *A Hard Rain: America in the 1960s, Our Decade of Hope, Possibilities, and Innocence Lost.* Montgomery: NewSouth Books, 2018.

Gitlin, Todd. *The Sixties: Years of Hope, Days of Rage*. New York: Bantam Books, 1993.

Greene, John Robert. *America in the Sixties*. Syracuse, New York: Syracuse University Press, 2010.

Haynes, Louise. „From Vietnam to Iraq: A Content Analysis of Protest Song Lyrics of Two War Periods“. *Studies in Humanities and Cultures* 10 (2008): 247-261, https://louisehaynes.com/resources/content-analysis-protest-songs.pdf (staženo 9. března 2023).

Herring, George C. „The ‚Vietnam Syndrome‘ and American Foreign Policy“. *The Virginia Quarterly Review* 57, č. 4 (1981): 594-612, https://www.jstor.org (staženo 15. března 2024).

Isakhan, Benjamin. *The Legacy of Iraq. From the 2003 War to the ‘Islamic State‘.* Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015.

Kizer, Elizabeth J. „Protest Song Lyrics as Rhetoric“. *Popular Music and Society* 9, č. 1 (1983): 3-11, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03007768308591202 (staženo 15. března 2024).

Kutschke, Beate a Barley Norton. *Music and Protest in 1968*. Cambridge, England: Cambridge University Press, 2013.

Larson, J. D. a J. Tolay. „Public Opinion and Media on the War in Iraq: A Check on the Executive?“. *Northeastern Political Science Association* (16.11.2007): 1-19, https://www.academia.edu/download/6138949/Iraq__Media__Public_Opinion__Tolay_and_Larson_.pdf (staženo 13. dubna 2024).

Lynskey, Dorian. *33 Revolutions per Minute: A History of Protest Songs from Billie Holiday to Green Day*. New York: Ecco, 2011.

McKinney, Margaret E. S. „The Gulf of Tonkin Resolution“. Absolventská disertační práce, University of Dayton, 1971.

Michaels, Guy a Xiaojia Zhi. „Freedom Fries: When International Relations Damage International Trade“. *CentrePiece* (2007/2008): 12-13, https://ideas.repec.org/p/cep/cepcnp/242.html (staženo 19. dubna 2024).

Nada, Ayman. „The Influence of the Public Opinion on the American Foreign Policy Towards Iraq 1990-2011“. Magisterská diplomová práce, The American University in Cairo, 2012.

Negus, Keith. *Bob Dylan*. London: Equinox, 2008.

Payne, Andrew. *Vietnam: Richard Nixon and the „Vietnamization“ of the War.* United States: Colombia University Press, 2023.

Rasmussen, Cecilia. „Closing of club ignited the ‘Sunset Strip riots‘“. *Los Angeles Times,* 5. srpna 2007, https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2007-aug-05-me-then5-story.html (staženo 11. dubna 2024).

Reuss, Richard A. „The Roots of American Left-wing Interest in Folksong“. *Labour History* (3. června 2008): 259-279, https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00236567108584164?casa_token=nrbL6sT43jIAAAAA:sHw-11_CyB-Pb4SBmXLLnj8kd89JyrjeLzJn4-lvBlKzkTAZJ2Vkg_9OtXhePBQaATbj__WBRQU2 (staženo 13. dubna 2024).

RiseAgainst. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=_DboMAghWcA. (staženo 14. dubna 2024).

Rogulewski, Charley. „Neil Young: Impeach the President“. *The Rolling Stone*, 18. dubna 2006, https://www.rollingstone.com/music/music-news/neil-young-impeach-the-president-92646/ (staženo 15. dubna).

Sayle, Timothy A. *The Last Card Inside George W. Bush's Decision to Surge in Iraq.* De Gruyter, Cornell University Press, 2019, https://www-degruyter-com.ezproxy.is.cuni.cz/document/doi/10.1515/9781501715204/html#overview (staženo 10. dubna 2024).

Bob Dylan. „Masters of War | The Official Bob Dylan Site“. Masters of War. Naposledy upravené 1991. https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).

Strain, Christopher B. *The Long Sixties: America, 1955-1973.* Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell, 2017.

Šajtar, Jaroslav. „Před 40 lety padl Saigon a skončila vietnamská válka“. *Reflex*, 28. dubna 2015, https://www.reflex.cz/clanek/historie/63735/pred-40-lety-padl-saigon-a-skoncila-vietnamska-valka.html (staženo 24. dubna 2024).

Tom Paxton – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA. (staženo 13. dubna 2024).

Tom Paxton – téma. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=9fuQiWIAEBE. (staženo 9. dubna 2024).

Quail, Ben. „American Idiots: Charting Protest and Activism in the Alternative Music Scene During George W. Bush's Presidency“. *Comparative American Studies An International Journal* 18, č. 3 (2021): 302-321, https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14775700.2021.2015219?casa_token=PlSzShQ6-A8AAAAA%3A-DbBWUeUr3epzuvVFhVU6rZx6js5H-_Pkk4tHXoSShVY-cE9EyYHOPwuQUgjxzeCVIhBek7rsZm5 (staženo 9. března 2024).

Van Natta Jr., Don. „High Payments to Halliburton for Fuel in Iraq“. *The New York Times*, 10.12.2003, ftlcomm.com/ensign/desantisArticles/2003_800/desantis857/HalliburtonNYT.pdf (staženo 18. dubna 2024).

Whalen, Thomas J. *JFK and His Enemies: A Portrait of Powe*r. Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014.

Williams, Paul. *Performing Artist: the music of Bob Dylan, 1960-1973*. Encinitas, California: Entwhistle Books, 2000.

Yanik, Sophina K. „A Narrative Inquiry of Protest Songs: Comparing the Anti-War Music of Vietnam and Iraq“. Bakalářská diplomová práce, University of Arkansas, 2016.

YOUMUSIC. YouTube kanál, https://www.youtube.com/watch?v=l2hA8g1cNvQ. (staženo 13. dubna 2024).

Young, Ralph. *Dissent: The History of an American Idea*. New York City: New York University Press, 2015.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Fortunate Son (plný text písně)

Some folks are born made to wave the flag
Ooh, they're red, white and blue
And when the band plays "Hail to the Chief"
Ooh, they point the cannon at you, Lord

It ain't me, it ain't me
I ain't no senator's son, son
It ain't me, it ain't me,
I ain't no fortunate one, no

Some folks are born silver spoon in hand
Lord, don't they help themselves, no
But when the taxman come to the door
Lord, the house lookin' like a rummage sale, yeah

It ain't me, it ain't me
I ain't no milionaire's son, no, no
It ain't me, it ain't me,
I ain't no fortunate one, no

Yeah, some folks inherit star-spangled eyes
Ooh, they send you down to war, Lord
And when you ask 'em, "How much should we give?"
Ooh, they only answer, "More, more, more, more"

It ain't me, it ain't me
I ain't no military son, son, Lord
It ain't me, it ain't me,
I ain't no fortunate one, one

It ain't me, it ain't me
I ain't no fortune one, no, no, no
It ain't me, it ain't me,
I ain't no fortunate son, no, no, no

It ain't me, it ain't me[138]

[138] Creedence Clearwater Revival, „Creedence Clearwater Revival – Fortunate Son (Official Lyric Video)", YouTube, 23. ledna. 2014, https://www.youtube.com/watch?v=40JmEj0_aVM (staženo 10. dubna 2024).

Příloha č. 2: Masters of War (plný text písně)

Come you masters of war
You that build all the guns
You that build the death planes
You that build the big bombs
You that hide behind walls
You that hide behind desks
I just want you to know
I can see through your masks

You that never done nothin'
But build to destroy
You play with my world
Like it's your little toy
You put a gun in my hand
And you hide from my eyes
And you turn and run farther
When the fast bullets fly

Like Judas of old
You lie and deceive
A world war can be won
You want me to believe
But I see through your eyes
And I see through your brain
Like I see through the water
That runs down my drain

You fasten the triggers
For the others to fire
Then you set back and watch
When the death count gets higher
You hide in your mansion
As young people's blood
Flows out of their bodies
And is buried in the mud

You've thrown the worst fear
That can ever be hurled
Fear to bring children
Into the world
For threatening my baby
Unborn and unnamed

You ain't worth the blood
That runs in your veins

How much do I know
To talk out of turn
You might say that I'm young
You might say I'm unlearned
But there's one thing I know
Though I'm younger than you
Even Jesus would never
Forgive what you do

Let me ask you one question
Is your money that good
Will it buy you forgiveness
Do you think that it could
I think you will find
When your death takes its toll
All the money you made
Will never buy back your soul

And I hope that you die
And your death'll come soon
I will follow your casket
In the pale afternoon
And I'll watch while you're lowered
Down to your deathbed
And I'll stand o'er your grave
'Til I'm sure that you're dead[139]

Příloha č. 3: Lyndon Johnson Told the Nation (plný text písně)

I got a letter from L.B.J.
It said this is your lucky day
It's time to put your khaki trousers on
Though it may seem very queer
We've got no jobs to give you here
So we are sending you to Viet Nam
Lyndon Johnson told the nation
"Have no fear of escalation
I am trying everyone to please

[139] „Masters of War", Bob Dylan: Search & Lyrics, naposledy upravené 1991, https://www.bobdylan.com/songs/masters-war-mono/ (staženo 10. dubna 2024).

Though it isn't really war
We're sending fifty thousand more
To help save Vietnam from Vietnamese."

I jumped off the old troop ship
And sank in mud up to my hips
I cussed until the captain called me down
Never mind how hard it's raining
Think of all the ground we're gaining
Just don't take one step outside of town

Lyndon Johnson told the nation…

Every night the local gentry
Sneak out past the sleeping sentry
They go to join the old VC
In their nightly little dramas
They put on their black pajamas
And come lobbing mortar shells at me

Lyndon Johnson told the nation…

We go round in helicopters
Like a bunch of big grasshoppers
Searching for the Viet Cong in vain
They left a note that they had gone
They had to get down to Saigon
Their government positions to maintain

Lyndon Johnson told the nation…

Well here I sit in this rice paddy
Wondering about Big Daddy
And I know that Lyndon loves me so
Yet how sadly I remember
Way back yonder in November
When he said I'd never have to go

Lyndon Johnson told the nation… [140]

[140] Tom Paxton – téma, „Lyndon Johnson Told the Nation“, YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9fuQiWIAEBE (staženo 9. dubna 2024).

Příloha č. 4: Eve of Destruction (plný text písně)

The Eastern world, it is explodin'
Violence flarin', bullets loadin'
You're old enough to kill, but not for votin'
You don't believe in war, but what's that gun you're totin'?
And even the Jordan River has bodies floatin'

And you tell me over and over and over again, my friend
Ah, you don't believe we're on the eve of destruction

Don't you understand what I'm tryin' to say?
And can't you feel the fears I'm feelin' today?
If the button is pushed, there's no runnin' away
There'll be no one to save with the world in a grave
Take a look around you, boy, it's bound to scare you, boy

And you tell me over and over and over again, my friend
Ah, you don't believe we're on the eve of destruction

Yeah, my blood's so mad, feels like coagulatin'
I'm sittin' here just contemplatin'
I can't twist the truth, it knows no regulation
Handful of senators don't pass legislation
And marches alone can't bring integration
When human respect is disintegratin'
This whole crazy world is just too frustratin'

And you tell me over and over and over again, my friend
Ah, you don't believe we're on the eve of destruction

Think of all the hate there is in Red China
Then take a look around to Selma, Alabama
Ah, you may leave here, for four days in space
But when you return, it's the same old place
The poundin' of the drums, the pride and disgrace
You can bury your dead, but don't leave a trace
Hate your next-door neighbor, but don't forget to say grace

And tell me over and over and over and over again, my friend
You don't believe we're on the eve of destruction

No, no, you don't believe we're on the eve of destruction[141]

Příloha č. 5: For What It’s Worth (plný text písně)

There's something happening here
But what it is ain't exactly clear
There's a man with a gun over there
Telling me I got to beware

I think it's time we stop
Children, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

There's battle lines being drawn
Nobody's right if everybody's wrong
Young people speaking' their minds
Getting so much resistance from behind

It's time we stop
Hey, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

What a field day for the heat
A thousand people in the street
Singing songs and carrying signs
Mostly saying, "hooray for our side"

It's time we stop
Hey, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

Paranoia strikes deep
Into your life it will creep
It starts when you're always afraid
Step out of line, the man come and take you away

We better stop
Hey, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

We better stop

[141] Barry McGuire – téma, „Eve of Destruction“, YouTube, 5. srpna 2018, https://www.youtube.com/watch?v=_38SWIIKITE (staženo 11. dubna 2024).

Hey, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

We better stop
Now, what's that sound?
Everybody look - what's going down?

We better stop
Children, what's that sound?
Everybody look - what's going down? [142]

Příloha č. 6: War (plný text písně)

War, huh, yeah
What is it good for?
Absolutely nothing, uh-huh, uh-huh

War, huh, yeah
What is it good for?
Absolutely nothing, say it again, y'all

War, huh, good god
What is it good for?
Absolutely nothing, listen to me

Oh war, I despise
'Cause it means destruction of innocent lives
War means tears to thousands of mothers' eyes
When their sons go off to fight and lose their lives

I said, war, huh, good god, y'all
What is it good for?
Absolutely nothing, say it again

War, huh, whoa-oh-whoa-oh, Lord
What is it good for?
Absolutely nothing, listen to me

War, it ain't nothing but a heartbreak
War, friend only to the undertaker

[142] Buffalo Springfield – téma, „For What It's Worth", YouTube, 25. května 2019, https://www.youtube.com/watch?v=kL3KuEQaQVw (staženo 11. dubna 2024).

Oh, war, is an enemy to all mankind
The thought of war blows my mind
War has caused unrest within the younger generation
Induction then destruction, who wants to die?

Oh, war, huh, good god, y'all
What is it good for?
Absolutely nothing, say it, say it, say it

War, huh, uh-huh, yeah, uh
What is it good for?
Absolutely nothing, listen to me

War, it ain't nothing but a heartbreaker
War, it got one friend, that's the undertaker

Oh, war has shattered many a young man's dreams
Made him disabled, bitter and mean
Life is much too short and precious to spend fighting wars these days
War can't give life, it can only take it away

Oh, war, huh, good god, y'all
What is it good for?
Absolutely nothing, say it again

War, huh, whoa-oh-whoa-oh, Lord
What is it good for?
Absolutely nothing, listen to me

War, it ain't nothing but a heartbreaker
War, friend only to the undertaker

Peace, love and understanding, tell me
Is there no place for them today?
They say we must fight to keep our freedom
But lord knows there's got to be a better way

Oh, war, huh, good god, y'all
What is it good for?
You tell me, (nothing) say it, say it, say it, say it

War, huh, good god, yeah, huh
What is it good for?

Stand up and shout it (nothing)[143]

Příloha č. 7: I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag (plný text písně)

Well, come on all of you, big strong men
Uncle Sam needs your help again
He's got himself in a terrible jam
Way down yonder in Vietnam
So put down your books and pick up a gun
We're gonna have a whole lotta fun

And it's one, two, three
What are we fighting for?
Don't ask me, I don't give a damn
Next stop is Vietnam
And it's five, six, seven
Open up the pearly gates
Well there ain't no time to wonder why
Whoopee! we're all gonna die

Well, come on generals, let's move fast
Your big chance has come at last
Now you can go out and get those reds
'Cause the only good commie is the one that's dead
And you know that peace can only be won
When we've blown 'em all to kingdom come

And it's one, two, three
What are we fighting for?
Don't ask me, I don't give a damn
Next stop is Vietnam
And it's five, six, seven
Open up the pearly gates
Well there ain't no time to wonder why
Whoopee! we're all gonna die

Come on Wall Street, don't be slow
Why man, this is war au-go-go
There's plenty good money to be made
By supplying the Army with the tools of its trade
But just hope and pray that if they drop the bomb

[143] Edwin Starr – téma, „War", YouTube, 12. prosince 2018, https://www.youtube.com/watch?v=hZJRJpbGkG4 (staženo 10. dubna 2024).

They drop it on the Viet Cong

And it's one, two, three
What are we fighting for?
Don't ask me, I don't give a damn
Next stop is Vietnam
And it's five, six, seven
Open up the pearly gates
Well there ain't no time to wonder why
Whoopee! we're all gonna die

Come on mothers throughout the land
Pack your boys off to Vietnam
Come on fathers, and don't hesitate
To send your sons off before it's too late
And you can be the first ones in your block
To have your boy come home in a box

And it's one, two, three
What are we fighting for?
Don't ask me, I don't give a damn
Next stop is Vietnam
And it's five, six, seven
Open up the pearly gates
Well there ain't no time to wonder why
Whoopee! we're all gonna die [144]

Příloha č. 8: Holiday (plný text písně)

Hear the sound of the falling rain
Coming down like an Armageddon flame (Hey!)
The shame, the ones who died without a name
Hear the dogs howling out of key
To a hymn called "Faith and Misery" (Hey!)
And bleed, the company lost the war today

I beg to dream and differ from the hollow lies
This is the dawning of the rest of our lives
On holiday!

Hear the drum pounding out of time

[144] Country Joe McDonald – téma, „I Feel Like I'm Fixin to Die Rag", YouTube, 25. prosince 2014, https://www.youtube.com/watch?v=9w_TmB3ggc4 (staženo 12. dubna 2024).

Another protester has crossed the line (Hey!)
To find the money's on the other side
Can I get another Amen? (Amen!)
There's a flag wrapped around a score of men (Hey!)
A gag, a plastic bag on a monument

I beg to dream and differ from the hollow lies
This is the dawning of the rest of our lives
On holiday! (Hey!)

Three, four!
"The representative from California has the floor."

"Sieg Heil" to the president Gasman
Bombs away is your punishment
Pulverize the Eiffel towers
Who criticize your government
Bang bang goes the broken glass, and
Kill all the fags that don't agree
Trials by fire, setting fire
Is not a way that's meant for me
Just 'cause (Hey! Hey! Hey! Hey!)
Just 'cause (Hey! Hey! Hey! Hey!)
Because we're outlaws, yeah!

I beg to dream and differ from the hollow lies
This is the dawning of the rest of our lives
I beg to dream and differ from the hollow lies
This is the dawning of the rest of our lives
This is our lives on holiday![145]

Příloha č. 9: George W. Told the Nation (plný text písně)

I got a letter from old George W.
It said, “Son, I hate to trouble ya
But this war of mine is going bad
It's time for me to roll the dice
I know you've already been there twice
But I am sending you back to Baghdad“

[145] YOUMUSIC, „Green Day – Holiday (Audio)“, YouTube, 5. listopadu 2016, https://www.youtube.com/watch?v=l2hA8g1cNvQ (staženo 13. dubna 2024).

George W. told the nation
“This is not an escalation
This is just a surge toward victory
Just to win my little war
I'm sending 20,000 more
To help me save Iraq from Iraqis“

And, so, I made it to Iraq
In time for one more sneak attack
And to my old battalion I was sent
We drive around in our Humvees
Listening to The Black-Eyed Peas
And speaking fondly of the president

Celebrities all come to see us
Grateful they don't have to be us
Politicians show their best face card
Where is Bubba? Where's our leader?
Where's our favorite lip reader?
AWOL from the Texas National Guard

George W. told the nation…

If you're hunkered in Fallujah
Wondering who it was who screwed ya
Wondering what became of "Shock and Awe!"
You are feeling semi-certain
It has to do with Halliburton
Dick Cheney's why you drew that fatal straw

But, George W. told the nation…[146]

Příloha č. 10: When the President Talks to God (plný text písně)

When the president talks to God
Are the conversations brief or long?
Does he ask to rape our women’s rights
And send poor farm kids off to die?
Does God suggest an oil hike
When the president talks to God?

[146] Tom Paxton – téma, „George W. Told the Nation“, YouTube, 5. července 2015, https://www.youtube.com/watch?v=vTYvV2JyJBA (staženo 13. dubna 2024).

When the president talks to God
Are the consonants all hard or soft?
Is he resolute all down the line?
Is every issue black or white?
Does what God say ever change his mind
When the president talks to God?

When the president talks to God
Does he fake that drawl or merely nod?
Agree which convicts should be killed?
Where prisons should be built and filled?
Which voter fraud must be concealed
When the president talks to God?

When the president talks to God
I wonder which one plays the better cop
We should find some jobs. the ghetto's broke
No, they're lazy, George, I say we don't
Just give 'em more liquor stores and dirty coke
That's what God recommends

When the president talks to God
Do they drink near beer and go play golf
While they pick which countries to invade
Which Muslim souls still can be saved?
I guess god just calls a spade a spade
When the president talks to God

When the president talks to God
Does he ever think that maybe he's not?
That that voice is just inside his head
When he kneels next to the presidential bed
Does he ever smell his own bullshit
When the president talks to God?

I doubt it
I doubt it[147]

Příloha č. 11: Hero of War (plný text písně)

He said, "Son, have you seen the world?
Well, what would you say, if I said that you could?
Just carry this gun, you'll even get paid"
I said, "That sounds pretty good"
Black leather boots, spit-shined so bright
They cut off my hair, but it looks alright

[147] Bright Eyes, „When The President Talks To God“, YouTube, 2. května 2021, https://www.youtube.com/watch?v=NFg6vjeVEIk (staženo 14. dubna 2024).

We marched and we sang, we all became friends
As we learned how to fight

A hero of war
Yeah, that's what I'll be
And when I come home
They'll be damn proud of me
I'll carry this flag
To the grave if I must
'Cause it's a flag that I love
And a flag that I trust

I kicked in the door, I yelled my commands
The children, they cried, but I got my man
We took him away, a bag over his face
From his family and his friends
They took off his clothes, they pissed in his hands
I told them to stop, but then I joined in
We beat him with guns, and batons not just once
But again and again

A hero of war…

She walked through bullets and haze
I asked her to stop, I begged her to stay
But she pressed on, so I lifted my gun
And I fired away
And the shells jumped through the smoke
And into the sand that the blood now had soaked
She collapsed with a flag in her hand
A flag white as snow

A hero of war
Is that what they see?
Just medals and scars
So damn proud of me
And I brought home that flag
Now it gathers dust
But it's a flag that I love
It's the only flag I trust

He said, "Son
Have you seen the world?

Well, what would you say
If I said that you could?"[148]

Příloha č. 12: Let's Impeach the President (plný text písně)

Let's impeach the President for lying
And misleading our country into war
Abusing all the power that we gave him
And shipping all our money out the door

Who's the man who hired all the criminals
The White House shadows who hide behind closed doors
They bend the facts to fit with their new stories
Of why we have to send our men to war

Let's impeach the President for spying
On citizens inside their own homes
Breaking every law in the country
By tapping our computers and telephones

What if Al Qaeda blew up the levees
Would New Orleans have been safer that way
Sheltered by our government's protection
Or was someone just not home that day?

Let's impeach the president for hijacking
Our religion and using it to get elected
Dividing our country into colors
And still leaving black people neglected

Thank god he's cracking down on steroids
Since he sold his old baseball team
There's lots of people looking at big trouble
But of course our president is clean.

Thank God[149]

Příloha č. 13: Light Up Ya Lighter (plný text písně)

It never makes no sense

[148] RiseAgainst, „Rise Against – Hero Of War (Official Video)", YouTube, 26. listopadu 2009, https://www.youtube.com/watch?v=_DboMAghWcA (staženo 14. dubna 2024).
[149] neilyoungchannel, „Let's Impeach the President", YouTube, 23. ledna 2017, https://www.youtube.com/watch?v=CqS9iaaWflE (staženo 15. dubna 2024).

It never makes no sense
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

Armageddon is a deadly day
Armageddon is a deadly way
They comin for you everyday
While senators on holiday

The army recruiters in the parking lot
Hustling kids there jugglin pot
Listen, young man, listen to my plan
Gonna make you money, gonna make you a man
Bom bom here's what you get... an M-16 and a kevlar vest
You might come home with one less leg but this thing will surely keep a bullet out your chest

So, come on, come on, sign up, come on
This one's nothing like Vietnam
Except for the bullets, except for the bombs, except for the youth that's gone

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

Tell me, President, tell me if you will
How many people does a smart bomb kill?
How many of 'em do you think we got?
The general says we never miss a shot
And we never ever ever keep a body count
We killin so efficiently, we can't keep count
In the Afghan hills, the rebels still fightin
Opium fields keep providin

The best heroin that money can buy and
Nobody knows where Osama been hidin
The press confrences keep on lyin
Like we don't know

So we keep it on 'til ya comin' home

Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

Some say engine, engine number nine
Machine guns on a New York transit line
The war for oil is a war for the beast
The war on terror is a war on peace
Tellin you they're gonna protect you and
Tellin you that they support the troops

And don't let them fool you with their milk and honey
No, they only want your money

One step forward and two steps back
One step forward and two steps back
Why do veterans get no respect
PTSD and a broken back

Take a look at where your money's gone seen
Take a look at what they spend it on
No excuses, no illusions
Light up ya lighter, bring it home

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

So we keep it on 'til ya comin' home
Higher and higher
Fire, fire, fire, light up ya lighter, fire, fire, fire

Fire, fire, fire, yeah, you know, so light up ya lighter
Fire, fire, fire, fire, no, light up ya lighter[150]

Příloha č. 14: Let Them Eat War (plný text písně)

There's a prophet on a mountain and he's making up dinner
With long division and writing crop
Anybody can feel like a winner
When it's served up piping hot

But the people aren't looking for a handout
They're America's working corps
Can this be what they voted for?

Let them eat war [x2]
That's how to ration the poor
Let them eat war [x2]

There's an urgent need to feed
Declining pride

From the force to the union shops
The war economy is making new jobs
But the people who benefit most
Are breaking bread with their benevolent hosts

Who never stole from the rich to give to the poor
All they ever gave to them was a war
And a foreign enemy to deplore

Let them eat war [x2]
That's how to ration the poor
Let them eat war [x2]

There's an urgent need to feed
Declining pride

We've got to kill 'em and eat 'em
Before they reach for their checks
Squeeze some blue collars
Let them bleed from their necks

[150] ANTI- Records, „Michael Franti and Spearhead – „Light Up Ya Lighter“ (Full Album Stream)“, YouTube, 8. září 2014, https://www.youtube.com/watch?v=1FXVkj1J7OQ (staženo 15. dubna 2024).

Seize a few dollars from the people who sweat
Cause it's freedom or death and they won't question it
At a job site the boss is god like
Conditioned workhorses park at a stoplight
Seasoned vets with their feet in nets
A stones throw away from a rock fight
But not tonight, feed ‘em death

Here comes another ration (feed them death)
Cause they're the finest in the nation (feed them death)
When there's nothing left to feed them
When it's freedom or it's death

Let them eat war [x2]
That's how to ration the poor
Let them eat war [x2]

There's an urgent need to feed[151]

[151] Epitaph Records, „Bad Religion – „Let Them Wat War“ (Full Album Stream)“, YouTube, 17. září 2014, https://www.youtube.com/watch?v=F4ngeLZX5_M (staženo 15. dubna 2024).